

Uj Kelet telefonjai
Szerkesztőség ----- 977
Kiadóhivatal ----- 844
Nyomda ----- 879
Héber osztály ----- 463
Zs. N. Sz. ----- 832

20P

gyivásárhely
ánlja kitűnő
gü 3457-1

aláját

Telefon 81.

GYÁR
és fadobozokat
szedett részek-
szonnal készít és
ban napitron.
Lebovits
s ládagvár
antói-u.) 1. szám.

den érkezett:

Lucius-féle), vegyi
festékek. **Ultra-**
a, külföldi **lakok**
Diana sósbor-
cetsav, valódi ter-
ack T. N. Oranje

ruk
ÁR

esték és gyarmatár
UJ (Kolozsvár), Pó-
aria (Deák Ferenc-u.)
izlet: Strada Rugului
fon: 5-44. 1354

adlólakk,
k,
nár, Bőr,
lakkok, stb.

bergi esetek
lerakata

német vegyi és
tekekben és
nemű festék-
n, valamint
erszármokban

Co. Cluj,
rdinand 21. sz.
1360-1

ébe!

s nagymennyiségű
pilseni vasedény.
fekete bádógaru,
fedezni szivesked-
ni. 4209-1

Szerkesztőség, kiadó-
hivatal és nyomda
Uj-Kolozsvár, Str. Baros
L. Pop. - Brassau-utca 10.

A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek elmen-
dők. - Kéziratokat nem
vissza és nem felel-
tesünk meg

UJ KELET

ESTI POLITIKAI LAP

Előfizetési árak	
Romániában	
Egy évre	400 lei
Félévre	220 lei
Három hónapra	120 lei
Egy hónapra	40 lei
Egy számlára pályaudvaros és vidéken le 2 lei	
Csehszlovákiában	
Egy hónapra	25 cs
Egy szám	1 cs
jugoszláviában	
Egy hónapra	20 dina
Egy szám	1 dina

v. évfolyam, 167. szám

Cluj (Kolozsvár) 5682. Ab 6

1922. augusztus 1. Kedd

Görögország ostrom alá veszi Konstantinápolyt

Konstantin meglepő háboruja. Huszonöt ezer görögöt szállítottak partra Rodostóban. A nagyhatalmak tiltakoznak, de Athén fentartja akciószabadságát. Gunarisz forradalommal fenyegetőzik

- Az Uj Kelet tudósítójától -

Bécs, július 31. A „Neue Freie Presse“ jelenti Athéntől: Görögország politikai és gazdasági helyzete nap-nap után egyre súlyosabb. A háború kemel pasa csapataival az országnak és népének súlyos károkat okozott és még mindig nem tudni, mikor lesz vége ennek az ország- és népemészítő hádjáratnak. Megígérték a népeknek, hogy legkésőbb augusztusban vége lesz és nem kell tartani téli hadjárattól. Majd azzal vigasztalták a türelmetlen helléneket, hogy legkésőbb szeptemberig, vagy októberig tarthat már az áldatlan állapot és most új helyzet elé állították a lakosságot, kezdik előkészíteni az embereket

a téli háborúra.

Ez Görögországban pesszimistává tesz mindenkit. A felzúgott kedélyeket semmiesetre sem nyugtatta meg azok

a titkos tanácskozásk

amiket Konstantin király vezetésével folytattak le legutóbb Athénben s amelyeken az észiai csapatok főparancsnoka Hadszi Anestis tábornok és az angorai komiszárius Sergiades is résztvett.

Az eljövendő eseményektől való rettegés és a nép nagy türelmetlensége a politikai pártokat arra bírta, hogy résen legyenek.

Különös figyelmet érdemel az a körülmény, hogy Venizelosz, a nagy számföltöltő, elhatározta, hogy újra aktív módon részt vesz a görög politikában. Ma ismét a liberális párt élére lépett. Egyidő óta Atos Romanos, Görögország egykori párisi követe, aki Venizelosz legbensőbb barátjának tartanak, ismét Athénben tartózkodik, az a sajtónak a legkülönbözetesebb találgatásokra ad okot. Tudni vélik, hogy Romanos többrendbeli tanácskozást folytatott a kormány tagjaival és az udvar embereivel és azt hiszik, az a küldetése, hogy a venizelisták és a korona között közeledést létesítsen. Romanos maga cáfolja ezeket a híreszteléseket és azt állítja, hogy athéni tartózkodása kizárólag magánügyei elrendezésére való. Ennek ellenére jólétesült helyen fentartják, hogy Romanos azért érkezett Athénbe, hogy a kormányt figyelmeztesse arra a kedvezőtlen megítélésre, amellyel a külföld Görögországgal szemben viseltetik. Romanos több ízben figyelmeztette a kormányt, hogy

még a tizenkettedik órában változtassa meg mostani politikáját.

Különböben az ország végzetes veszedelem felé rohan. A venizelisták ma inkább mint valaha ragaszkodnak a királykérdés megoldásához, ahhoz, hogy Konstantin lemondjon. A kormány erről hallani nem akar s így attól tartanak, hogy úgy befűrlől, mint kívülről súlyos komplikációk előtt áll az ország. Gunarisz a volt miniszterelnök szervezetében valóssággal

forradalommal fenyeget.

„Ugylátszik - írja Gunarisz -

hogy a jelenlegi kormány a forradalmat akarja. Szerencsére vagy szerencsétlenségére: a forradalom uton van és itt is lesz rövidesen.”

A „Neue Freie Presse“-nek ez az információja az athéni cenzúrán keresztül még csak sejtette a háborút, a háború azonban itt is van, huszonöt ezer ember szállt partra Rodostóban és áll készen, hogy Konstantinápolyba vonjon. Az első határátlépés megtörtént. A görög hadtestek talán már el is indultak a régi görög aspirációk áhitott városa felé. Konstantin így akarja a forradalmat lezserelni. A világot már egyszer kész tények elé állította, azt hiszi most is sikerül neki. Újabb távirataink a következők:

Tráciában három görög hadosztály szállt partra

Konstantinápoly, július 31. A városban elterjedt hírek szerint a görögök

A görögök átlépték a török határt Huszonöt ezer embert hajóztak ki Rodostóban

Athén, július 31. Az athéni angol követ tiltakozott a görög kormánytól a Konstantinápoly ellen megkezdett manőverek folytatása ellen. Eddig huszonöt ezer embert hajóztak ki Rodostóban.

Egy görög patrull a török határt átlépte, azonban a török határőrök visszaverték. Szmyrnában vasárnap kiáltványt tettek közzé, mely szerint a kisázsiai vidékek nem kerülnek török közigazgatás alá, hanem autonóm állam létesül görög fegyverek garanciája alatt.

Páris, július 31. A nagyhatalmak közös jegyzékben értesítették a görög kormányt, hogy nem engedik meg, hogy Görögország megtámadja Konstantinápolyt.

Veszélyben az európai béke

London, július 31. Lloyd George a Victoria-szállóban beszédet tartott a veszedelmekről, amelyek az európai békét fenyegetik és hangsúlyozta, hogy a népszövetséget ki kell bővíteni, ha el akarják kerülni a fenyegető konfliktust.

Angol hajóraj a Boszporuszban

A Reuter ügynökség jelenti: Angol hadihajóknak a Boszporuszban való állítólagos összehívására szóló hírekről a tengerészeti miniszter hivatalos cáfolatot adott ki. Eszerint a Boszporuszban jelenleg mindössze három páncéloshajó és öt cirkálóhajó van. Ezeket kivül a Földközi tenger keleti részén szétszórva csak kisebb segédhajók vannak.

Döntő események előtt

A „Berliner Tagblatt“ drinápolyi forrásból azt jelenti, hogy egész Tráciában nagy katonai előkészületek folynak. A görög kormány az utóbbi napokban kijelentette, hogy Görögország és Törökország között folyó küzdelemnek most már

döntő eredménnyel kell végződnie.

A „Temps“ értesülése szerint a görög kormány Franciaországnak, Angliának és Olaszországnak a görög-török konfliktus ügyében új jegyzéket nyújtott át. A görög kormány jegyzékében hangoztatja, hogy kényszerítve látta magát azoknak az intézkedések megtételére, amiket a

rögök esinyt terveznek Konstantinápoly ellen és

Tráciában három hadosztályt szállítottak partra.

A három hadosztály a török főváros ellen vonul.

Görögország bejelenti a szabadságot

Athén, július 31. A görög kormány jegyzéket intézett a nagyhatalmakhoz, melyben kijelenti, hogy akciószabadságát visszanyerte,

mindamelllett kész a békejavaslatok felé tanácskozni. Meggyőződése azonban, hogy békét csak úgy fog-nak elérni, ha erővel rákényszerítik a feltételeket a törökökre.

Franciaország nem támogatja a görögöket

A görög külügyminiszter cáfolja azt a hírt, hogy Franciaország azt az ajánlatot tette Görögországnak, kezdjen közvetlen békétárgyalásokat a törökökkel, amelyeket Franciaország vezetésével folytatnának.

Páris, július 31. A francia kormány

tagadó választ adott Görögország kérésére,

hogy engedjék meg Konstantinápoly megszállását.

Ellenben hajlandó megfontolni, hogy a „pszak besz din“ a hitközség ortodox jellegét nem érinti, vagyis a kolozsvári ortodox nagyhitközséget intézményeiben és tagjaiban konzervatív vallási alapon állónak ismeri el.

2. A szefárd hitközség gazdasági tekintetben a következő feltételek mellett létesít egyezséget:
a) a részesedési arány a gabel-lában 77 23 százalék.
b) A sakterlakások három évig a szefárd saktereké maradnak évi 100-100 lei bér mellett.
c) A besz din költségét a felek egyenlő arányban viselik.
d) A felek minden további ígéreikről kölcsönösen lemondanak.
e) A szefárdok három mézszárszék-t tarthatnak fenn.
f) A megállapodás tartama egy év.

Az előljárásság vasárnap délelőtt tárgyalta ezt az ügyet. Az az egyhangú vélemény alakult ki, hogy sem a hitközség zsidó presztízse, sem egyéb körülmények miatt nem engedhető meg az ilyen alapon való békekötés. Az előljárásság annakidején magára vállalta a feladatot, hogy megteremtí a hitközség békéjét és teljes erkölcsi rehabilitációt viv ki. Ilyenirányu minden igyekezete azonban meddő maradt és meghiúsult a másik fél makacsodásán. Teljesen tarthatatlan, hogy egy ötven tagu szakadár csoport a nagy hitközség jövedelmeinek majdnem egy negyedét élvezze. A körülmény, hogy Ullmann Salamon főrabbi ehhez hozzájárult, csak azt bizonyítja, hogy ő maga is valószínűs „miovének“ tartja a hitközség tönkretételét. Ő tudja legjobban, hogy az ország törvénye és az ortodox szervezeti szabályzat szerint a hitközségből kiváló elemek öt évig tartoznak hozzájárulni az adó és egyéb községi terhekhez.

Ilyen körülmények között az előljárásság indíttatva érezte magát, hogy megbízását a képviselőtestület rendelkezésére bocsássa. Együttal kijelentette, hogy mindaddig, míg e tekintetben gondoskodás történik, az ügyvitelt lelkiismeretesen el fogja látni.

Lemondott a kolozsvári ortodox hitközség képviselőtestülete és előljárássága

Lehetetlen szefárd követelések

- Az Uj Kelet tudósítójától -

A szefárd ügy újabb bonyodalmat elé vitte az ortodox kolozsvári zsidóságot. Ullmann Salamon besztecei főrabbi, az ortodox központi iroda elnöke az elmúlt héten Kolozsváron járt és az előljárássággal tárgyalásokat folytatott a szefárdok és a hitközség közötti megegyezésről. Hosszabb purparlék után az előljárásság leszógezte Ullmann Salamon főrabbinak a szefárd ügyben tett következő bejelentését:

1. Ullmann Salamon főrabbi, az ortodox iroda központi elnöke kijelenti, hogy nincs abban a helyzetben, hogy a hitközség által megfélemlenek talál formában erkölcsi elégtételt adjon és az ismert négy rabbivéleményt bármily formában dezavualja.

Ellenben hajlandó megfontolni, hogy a „pszak besz din“ a hitközség ortodox jellegét nem érinti, vagyis a kolozsvári ortodox nagyhitközséget intézményeiben és tagjaiban konzervatív vallási alapon állónak ismeri el.

Az előljárásság vasárnap délelőtt tárgyalta ezt az ügyet. Az az egyhangú vélemény alakult ki, hogy sem a hitközség zsidó presztízse, sem egyéb körülmények miatt nem engedhető meg az ilyen alapon való békekötés.

Ilyen körülmények között az előljárásság indíttatva érezte magát, hogy megbízását a képviselőtestület rendelkezésére bocsássa. Együttal kijelentette, hogy mindaddig, míg e tekintetben gondoskodás történik, az ügyvitelt lelkiismeretesen el fogja látni.

Az előljárásság vasárnap délelőtt tárgyalta ezt az ügyet. Az az egyhangú vélemény alakult ki, hogy sem a hitközség zsidó presztízse, sem egyéb körülmények miatt nem engedhető meg az ilyen alapon való békekötés.

Ilyen körülmények között az előljárásság indíttatva érezte magát, hogy megbízását a képviselőtestület rendelkezésére bocsássa. Együttal kijelentette, hogy mindaddig, míg e tekintetben gondoskodás történik, az ügyvitelt lelkiismeretesen el fogja látni.

Az előljárásság vasárnap délelőtt tárgyalta ezt az ügyet. Az az egyhangú vélemény alakult ki, hogy sem a hitközség zsidó presztízse, sem egyéb körülmények miatt nem engedhető meg az ilyen alapon való békekötés.

Az előljárásság vasárnap délelőtt tárgyalta ezt az ügyet. Az az egyhangú vélemény alakult ki, hogy sem a hitközség zsidó presztízse, sem egyéb körülmények miatt nem engedhető meg az ilyen alapon való békekötés.

zési szándékánál és a hitközség tönkretételénél. Ne habozzanak és lelkiismeretük szavára hallgatva min-

denre való tekintet nélkül, csak az igazság szavára hallgatva nyilatkozzanak a kolozsvári rabbiügyben.

Hogyan folyt le a népszövetség történelmi ülése

A diplomáciai kar lelkesen tüntetett Balfour mellett, aki a ratifikálás napján lett hetvenöt éves

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Ma érkeztek meg az első kimerítő hírek a Palesztina-mandátum ratifikálásának pontos lefolyásáról. A népszövetségi tanács tulajdonképpen már a két héttel ezelőtti szombati napon meghozta döntését a Palesztina-mandátum ügyében. Szombaton déli féltenegy órától kezdve a tanács zárt ülésen tanácskozott. Olykor-olykor nyíltak csak meg a tanács terem ajtajai, amikor a népszövetség egyik-másik titkára, vagy a tanács valamelyik tagja lépett be a terembe. A népszövetség a tisztviselőkeret, mely az üléseken részt vett, még külön és nyomtatékos formában kötelezte a legteljesebb diszkreció megtartására. A sajtó részére fentartott teremben csak a legnagyobb angol napilapok három vagy négy tudósítója, néhány amerikai lap tudósítója, ugyanannyi cionista és az arab delegáció két tagja várakozott. A távolabbi köröknek sejtelmük sem volt arról, hogy a döntés órája már megérkezett.

Rövid ebédszünet után a tanácskozást tovább folytatták és nyilvánvaló lett, hogy megtalálták azt az utat, mely az egyhangú határozathozatalt lehetővé tette. Délután öt órakor véglegesen el volt intézve a Palesztina-mandátum és a szenthelyek felügyeletéről szóló rész is mindenkit kielégítő fogalmazást kapott. Lord Balfour látható meglepéssel hagyta el a tanácskozó termet. A népszövetség titkársága a hétfői napra ünnepélyes ülésre hívta meg a sajtó képviselőit.

Ahol a ratifikációt kihirdették

Hétfőn délután a népszövetségi tanács ünnepélyes ülésén az összes angol napilapok képviselői, valamint a legnagyobb külföldi lapok tudósítói mellett számos cionista vezetőember és az arab delegáció néhány tagja is részt vett. A St. James Palace előcsarnoka vezet a tanácskozó teremre. Az előcsarnok falai fegyverekkel vannak teleaggatva. Az ünnepélyes ülés Anna királynő vörös szalonjában van. A falakon angol királyok és királynők képei, a kályha előtt széles négyszögletes asztal, a tanács tagjai és a népszövetség főtitkára számára. Ott foglalnak helyet Sir Erik Drummond, a népszövetségi tanács mandátum-bizottságának elnöke és professor Rappard, a hivatalos tolmács. A tanácsstagok asztalától távolabb van a sajtó képviselői számára fentartott hosszú asztal.

Amerikai, angol, francia, olasz és a cionista sajtó képviselői veszik körül, közöttük az arab delegáció néhány tagja is. A sajtó asztala mögött több ülőhely, a külföldi diplomaták részére és azoknak a szerencséseknak, akik belépő jegyet tudtak szerezni maguknak. A tanács asztalánál elsőnek Viviani, a francia delegátus foglal helyet, utána Imperiali, Olaszország képviselője, végül a két keletázsiai hatalom képviselője után lord Balfour és Spanyolország képviselője, aki egyuttal a tanácskozást is vezeti. Először sietnek be Belgium és Brazília diplomatái, mire az ülés kezdetét veszi.

Viviani beszél

Elnök Franciaország képviselője Viviani szólal fel. Elismeréssel emlékezik meg lord Balfour munkájáról és kijelenti, hogy a mai nap ünnepélyes és végtelen fontosságú napja a népszövetségnek. A nagy-

hatalmak a szóbanlévő országokat egyszerűen anektálhatták volna, azonban ehelyett magukra vállalták a mandátumot. A mandatárius hatalmak ennek következtében nem uralkodnak az illető országokon, annál kevésbé, minthogy a népszövetség ellenőrzése alatt állanak.

Viviani beszéde alatt lord Balfour néhány jegyzetet vet az előtte lévő papírra, egyébként azonban mozdulatlan nyugalommal hallgatja végig Franciaország képviselőjét. Professor Rappard lefordítja angolra Viviani beszédét és

akkor emelkedik szólásra Balfour.

Balfour deklarációja

Balfour láthatóan elfogódott hangon kezdi a szavait, beszéde nem előre elkészített szövegre és szavakból kiérkező, hanem koncentrált gondolatok és igyekszik kollégáit és hallgatóit megnyerni és meggyőzni. De lassan kibontakozik Balfour hatalmas szónoki képessége. Csengő hangon jelenti ki, hogy

a népszövetség a Palesztina-mandátumot végérvényesen jóváhagyta.

A ratifikálás hosszú halogatása sok kellemetlenségre és nyugtalanságra adott alkalmat, ezeknek azonban egyszer és mindenkorra vége van. A sokat vitatott tizenegyedik paragrafus újabb megfogalmazása az országos vallások részére a legteljesebb szabadságot biztosítja. A brit kormány nem akar egyetlen felekezettel szembe fordítani.

— Ugyanigy biztosítjuk az arabokat is, — folytatja emelt hangon Balfour — hogy Palesztina arab lakossága minden elnyomástól szabadon léphet rá a fejlődés útjára. Olyan szabadság és jólét fogja őket körülvenni, melyről eddig még csak nem is álmodhattak. Természetesen azonban, hogy Nagybritánia tovább fogja folytatni és keresztül fogja vinni azt a politikát, melyet megkezdett Palesztinában, ez azonban nincs ellentétben, sőt

teljes harmóniában van az arabok jólétével.

Nagyon kérem őket, — beszél tovább Balfour és a hallgatóság körében ülő arabok felé fordul — tegyenek meg mindent, hogy ebben a kiváló munkában segítségünkre legyenek. A zsidó népről és a zsidó nemzeti otthonról való véleményem eléggé ismerik. Ugy gondolom, hogy ez az én véleményem egész Európa és Amerika szimpátiáját megnyerte. Palesztinai tervünket az összes nagyhatalmak jóváhagyták.

Nagy és értékes kísérlet előtt állunk.

Ha ezt a kísérletet tettbe fogjuk testesíteni, akkor minden tekintetben sikerülni fog az és csak hasznára lesz az egész világnak. Nem akarom szavaimat bezárni anélkül, hogy barátainkra valamint a tulsó oldalon állókra ne appelláljak. Hogy eddig, amíg palesztinai tervünk csak a tanácskozás stádiumában volt, ennek a tervnek ellenzéke is támadt, az teljesen érthető és megengedhető. De mostan a magas népszövetségi ratifikálása után

mindenfélre opozíció vagy a dolgokba való beavatkozni akarás teljesen reménytelen és haszontalan,

mert semmiféle eredményt nem érhet el. De azonfelül is valóságos bün-

tett volna ez az egész világ és az egész civilizáció ellen. A brit kormány teljesíteni fogja azokat a becsületbeli kötelezettségeket, melyeket magára vállalt. Kérem mindazokat, akik velünk vannak és azokat is akik távolállanak tőlünk, minden fajt, minden nemzetet és minden országot, hogy ebben a munkában segítsen bennünket.

Ünneplik Balfourt

Balfour után Imperiali márki emelkedik szólásra. Nem osztul, hanem angolul beszél. Kijelenti, hogy Olaszország mint katolikus állam kötelezve érezte magát arra, hogy a szenthelyek kérdését fokozott figyelemmel kísérje. De kijelenti, hogy azzal a megoldással, melyet a népszövetség ebben a kérdésben talált, teljesen meg van elégedve és kifejezést ad annak a meggyőződésnek, hogy Franciaország és Olaszország között lévő tárgyalások a szíriai mandátum ügyében a legrövidebb idő alatt elintézésre nyerne. Beszédének végén emlékezteti a népszövetségi tanácsot, hogy

lord Balfour épen a mai napon lett hetvenöt éves

és a maga nevében szerencsés kívánatait adja át lord Balfournak.

Hatalmas taps zúg fel ezeknél a szavaknál. A népszövetség asztalán ülő diplomaták hosszasan tapsolnak. A sajtó képviselői és a közönség is velük tapsol. A külföldiek is tapsolnak, úgy látszik nem tudják, hogy a karzatnak szigorúan tilos a tárgyalás menetébe bármiképpen beavatkozni. Sir Erik Drummond és professor Rappard megölelik Balfourt, aki aztán szólásra áll fel. Fiatalos mosolygással ad kifejezést esodálkozásának afelett, hogy a tárgyalás menetét ilyen szabálytalan módon megszakították és ami még ennél is több, hogy a hallgatóság is ilyen szabálytalan módon beavatkozott a tárgyalásba. De hogy hetvenedik életévénél ebben az utolsó néhány évében ilyen megtiszteltetésben van része kollégái és a publikum részéről — és ezzel a teremben ülő hallgatóság felé fordul — es örökké feledhetetlen emléke marad.

A kihirdetés

Most kerül végre sor a mandátum jóváhagyásának ünnepélyes kihirdetésére. A népszövetségi tanács elnöke a párisi spanyol követ feláll és kihirdeti, hogy a népszövetség tanácsa a szíriai mandátumot, valamint a Palesztina-mandátumot jóváhagyta és hogy ezek a mandátumok azonnal életbelépnak, amint Anglia és Franciaország a népszövetség elnökének a belső megbeszélések tárgyát képező ügyek elintézéséről jelentést tett.

Az egész gyülekezet feláll, a terem lassan elhagyják. Canterburi érsek, az anglikán egyház feje, barátságosan bucsuzik a katolikus Spanyolország képviselőjétől. A terem háttérben ragyog sugárzó kék szemekkel rev. Hechler fehérr szakkállás arca, aki annakidején Theodor Herzlnek egyengette az utakat a királyi udvarokhoz és a diplomatákhoz.

A ratifikálás ünnepe a cserkész-táborban

Az Uj Kelet munkatársától

Karánsebes, tábor július 28.

Jó álmomból fölzavartak. A sátor deszkasajtját valaki egy kemény ragasztal bevágta, a zománczott csapjegygyűlésbe estek, piszegetés, esőndre ités, jaj, ne sávarjunk fel Herzogot, esőndben veszekszetek!

A lámpás fényénél megláttam Fűrés Oszkár gömböc, nyárspolgári alakját. Szürke sátorlapruhája valóságos tapadpiheg, nekiduzzadt, dülöngő testéről Fűrés fölé mint strucc a kenguru mellett Schwarz Miska vörösré égett kemelő aroát láttam. Aztán egy szemüveges fiatalember tuszkolta be magát a sátorba, ez Bermanu volt, de előtte egy kis köpöcs férfi mesterkedett. Láttam, hogy ismerősem: megdörögtem a szemem és fölismerem benne Szilágyi Adolf professzort, barátomat.

Nagy öröm és boldogság. Milyen jól tetted komám, hogy jöttél, vártunk tatus, tudtuk, hogy kijön valaki az Uj Kelettől, de kár, hogy nem voltál itt, amikor bevonultunk Karánsebesre.

El sem lehet mondani, mennyire örültek nekem ezek a jó fiúk.

Künn a táborban nagy zivaj, a cserkészek helyszekednek, rendezkednek, le akarnak dűlni a hosszú ut után. Látnom kell őket, mondok, kedves kis barátaimat és halanom a háromnapos kirándulás kalandjait.

Föl is öltözködtem, kimentem a fiúk közé. Az egész tábor talpon volt, azok is, akik lefeküdtek már, kibujtak sátorjaikból, hogy hallják az Aldunát megjárt fiúk meséjét.

— Feküdjétek már le fiúk — rögtön gattam őket — majd holnap folytatjátok.

— De addig sokat felejtethünk — válaszoltak — nekünk mindent el kell mondanunk.

Csak a tábor humoristája, a kis Stern-fiu volt hajlandó azonnal lefeküdni.

— Azt mondom nektek fiúk, ha reggel föl akartok ébreszteni, ne kürtszóval csináljátok. Vonulassatok föl egy negyvenkettes ágynak és süssétek el háromszor a sátor mellett. Akkor talán fölébredtek.

Valahogy a többieket is rábírtam, hogy hagyják abba a mesélést. A fiúk csöndesen bebujtak szalmaszékjára a sátorokba. Fölmentem a deszkasátorba azt hittem, folytathatom ott, ahol elhagytam. De akkor már a párnámat kiszedték a fejem alól, a lepedőt is lehúzták a szalmaszékéről, csak a takarót hagyták meg.

— Miért örültetek — kérdeztem naivan, mintha nem is ismerném az emberket — miért örültetek, amikor megláttatok és miért nem adjátok meg a vendégnek járó tisztelet mellé a vánkost és lepedőt?

— Azért kedves barátom — szólalt meg Szilágyi — mert fejed alá jó a felöltőd is, a lepedő pedig az olyan testvériséget hirdető embernek mint te, igazán luxuscikk. Nézd a fiukat, a puzta szalmaszéken fekszenek.

Nem disputáltam, minden szó itt deszkára hányt borsó, fogtam a felöltőt, összehajtottam vánkosnak, leheveredtem a durva zsákra és azt hittem, hogy aludni fogok.

De Szilágyi kárpótlásul az elvett párnáért belekezdett az aldunai kirándulás elbeszélésébe.

— Nem várhatnánk ezzel — mondom — eszéder-estig, amikor együtt mondogd el Miorájimból való kivonulásunk történetével.

Peroig sem akart várnai.

— Éjjel érkezünk barátom Orsovára, ahol már Löwy rabbi várt a vonatnál néhány előjárósági taggal. Bevitték és jó vacsorával traktáltak. Reggel kilenckor már a „Basarab” nevű hajó fődélzetéről esodáltunk a híres Széchenyi-utat és a Kazán-szoros vad szépségeit. A szerb parton a tabula Trajana jelente, hogy itt kezdődik a híres római-út és a közelben megláttuk a császári hid maradványait. Félóra után már a szerb parton Kolumbácvára bukkanat élénk, a román parton Koriuciki romjait láttuk. Aztán jött a régi hármastatár és az elnyúló Ada-

Uj ékszerüzlet! Uj ékszerüzlet!

Órák Arany
Ékszerek Ezüst
Mindennemű Ujdonságok
Ajándéktárgyak

legolcsóbb bevásárlási helye

H. S. Braunfeld

Fenyő és Braunfeld

cég volt beltagjának modern ékszerüzlete

Cluj, Piata Unireii 15. (v. Dobó-féle helyiség). — Telefon 6—43.

Kaleh sziget lombok között, dobában kötő darabig, az szalmán át mondom, m voltunk és csak nélkül.

— Vége Csozi.

— Csak tállankodott küll engedte — folytatta és csónakoság Ada K. a régi vármatákat és házak belső néd, mennzőkkel.

— No, — Buj, — Eat

— A fkülönféle d mény alig kalechik stantionápol és tanító Delután vi sával vo Löwy rab nagyszorú teltük a telegtünk előtt. Má meg, itt is fel, láttam szidó hől, hogy kő dalt hallot

Félttem dobogást tem volna — Mo tak el? Essel tem volna vem azon üt a fekt volna, az svivóságk ak még — E tizenegyet tette meg kérdeztem azt mond onnyit is ált, nyon bejöttünk destem, habozott, Kérem t kell mon gyok.

— M Schwarz Fejer jól font szedelő sakodtan

Mint Mind rendben dák min szerien egyenes zódó ár tábor f más me kén kel

A p nára vo lett hir dégek előt el véségi tározatf Táb

Iszes rancosn főparan frásium tette nagy t

Hi Utú tikvát, timentel volna, a timent sádké

augusztus 1
ünnepe
borban
 tábor július 28.
 vartak. A sátor
 kemény ragas
 acorott csajná
 gés, esöndre is
 fel Herzogot
 megláttam Fürst
 polgári alakját
 alósággyal tapad
 hüllőgő testére,
 a kenguru mal
 rőre égött kéna
 an egy szemüve
 olta be magát a
 lt, de előtte egy
 erkedett. Láttam,
 törzsetem a sze
 benne Szilágyi
 tomat.
 oldogás. Milyen
 y jöttél, várta
 ön valaki az Uj
 nem voltál itt,
 aráncsebere.
 ndeni, mennyire
 jó fiú.
 nagy zsvaj, a
 k, rendezkednek,
 hosszú ut után.
 dom, kedves kis
 n a háromspos
 kimentem a fiuk
 talpon volt, azok
 r, kibújtak sátor
 as Aldunát meg
 le fiuk — ró
 holnap folytat
 felejtetünk —
 k mindent el kell
 moristája, a his
 dó azonnal lefe
 nektek fiuk, ha
 esztetni, ne kürt
 ontkassatok föl
 gyut és süsötök
 or mellett. Akkor
 ket is rábírtam,
 is mesézt. A
 tak szalmazsák
 mentem a deszka
 folytathatom ott,
 de akkor már a pár
 em alól, a lepedőt
 zsákról, csak a
 — kérdeztem
 is ismerném az
 örültettek, amikor
 nem adjátok meg
 iszetelet mellé a
 arátom — szólalt
 fejed alá jó a
 pedig az olyan
 embernek mint
 Néz a fiukat, a
 teküsznek.
 minden szó itt
 ő, fogtam a felöl
 nkosnak, leveve
 a és azt hittem,
 őllásul az elvett
 az aldunai kirán
 tnánk ezzel —
 ig, amikor együtt
 ól való kivonu
 várn.
 k barátom Orso
 rbbi várt a vo
 rósági taggal. Be
 l traktátus. Reg
 „Basarab” nevű
 sodáltuk a híros
 Kazán-szoros vad
 parton a tabula
 y itt kezdődik a
 közelbe megláttuk
 adványait. Főzra
 parton Kolumbós
 a roxán parton
 nk. Aztán jött a
 s az elnyúló Ada-

Kaleh szigete his házikóival a széles
 lombok közül. Félkör a hajó Ómel-
 dovában kötött ki, itt sétálgatunk egy
 darabig, aztán egy nagy pajtában
 szalmán átaludtuk az éjszakát. Azért
 mondom, mert látod, mi is vendégek
 voltunk és megelégedtünk szalmával
 csak nélkül.

— Végzetél? — kérdezte Fürst
 Csossi.

— Csak nem képzeld — és méltan
 találandó — hogy Adah Kaleh nél-
 küli engedem elaludni. Kerlek alássem,
 — folytatta — visszamentünk Orsovára
 és osónakokon átment az egész társas-
 ág Ada Kaleh szigetére. Végigüztük
 a régi váromokat, a mecsétet, a kaza-
 matákat és vezetőnknek sikerült török
 házak belsejét is megmutatni. Ha tud-
 nád, mennyi heccünk volt a török
 nőkkal.

— No, ne vicsoj!
 — Bujtak előlünk, barátom.
 — Est el lehet hinni!

— A fiuk vásároltak a basárban
 különféle dolgokat, de török készit-
 mény alig volt, két év óta az ada
 kalehiek keveset érintkezhetnek Kon-
 stantináppollyal. Nagynehezen a papjuk
 és tanítóik fizetését kapják onnan.
 Delután visszajöttünk és héber ének
 szóval vonultunk végig a városon.
 Löwy rabbi és Reicher Márkuss urak
 nagyserű halvaosorával vártak. Meg-
 üztük a névtelen hősök sírjait és tisz-
 telegtünk a szaidó névtelen hősök sírja
 előtt. Másnap Herkules fürdőt néztük
 meg, itt is héber énekeszóval vonultunk
 fel, láttad volna az elegáns bukarosti
 szaidó hölgyek mint futottak felénk,
 hogy könnyesetek örömlökbe, héber
 dalt hallottak katonás ifjúság ajkáról.

Féltém, hogy elérszenyit és sziv-
 dobogást kapok, holott aludni szeret-
 tem volna.

— Mond csak, a fiuk nem fárad-
 tak el?

Essel a közbübs kérdéssel szeret-
 tem volna befejeztetni a regényt. Ter-
 vem azonban balul ütött ki, mert fel-
 ült a fekbélyén és mintha most kezdte
 volna, annyi frissességgel beszélt a fiuk
 sivóságáról. Legtöbb szeretettel Far-
 kas Imréről, a tizenkétéves „gur” ról,
 aki még csak fehér sapkát viselhet.

— Ez a gyerek, kerlek szépen, a
 tizenegykilométeres gyalogutat úgy
 tette meg, mint a legnagyobbak. Ha
 kérdeztem, Imre, fáradt vagy, mindig
 azt mondta, de hogy tanár ur, ötször
 ennyit is bibrárok. De mihelyt voatba
 állt, nyomban elaludt. Amikor most
 bejöttünk a táborba, megint megkér-
 deztem, fáradt-e. Néhány pillanatig
 habozott, de aztán okosan így felelt:
 Kérem tanár ur, eserkésznek igazat
 kell mondani. Most már fáradt va-
 gyok.

— Mindenki fáradt — szolt közbe
 Schwarz Miksa és eloltotta a gyertyát.

Fejemre huztam a takarót és már
 jól fent járt az égen a nap, amikor fel-
 szedelősködtünk. A kut mellett megmo-
 sakodtam és végigjártam a tábor.

Mintha kiserélték volna.

Minden sátor kipucolva, a zsákok
 rendben egymás mellett, a kofferok, lá-
 dák mint szalomban a butordarabok, cél-
 szerűen elrakva, rajtuk tiszta csajkák
 egyenes sorban. A sátrak mellett elhu-
 zódó árkokat újra megázták, az egész
 tábor felszereve a csarkészbotok egy-
 más mellett a sátrak oldalán. Némelyi-
 kén két fehér vásznat lobogtat a szél.

A parancsnoki bódé előtt két póz-
 nára vont dróton a román trikolor mel-
 lett himbálósik a szaidó zászló. A ven-
 dégek tiszteltére huzták fel és ebéd
 előtt alatta fogják kihirdetni a népszö-
 vetségi tanács Palesztinát ratifikáló ha-
 tározatát.

Tábori díszben, fölszerelten, frissen,
 feszes sorban állottak fel a fiuk a pa-
 rancsnoki sátor előtt. Schwartz Miksa
 főparancsnokunk katonás szabatsággal,
 frázimentesen, jellemző erővel iamer-
 tette előlük a szaidó históriának ezt a
 nagy tényét.

Hurrá! Hurrá! Hurrá!

Utána áhitatosan elénekelték a Ha-
 tikvát, elsáledtek, dében a jelentős nap
 tiszteletére huszoros volt, vagyis lett
 volna, de a szakács nem tudta befőzni
 a tésztát, a jól kifőtt marhahúst tehát
 rélszáges levesben ették. Fakérget is

ettek volna, olyan mohón lakmároztak.
 Este nagyobb táborőrtet raktak,
 amelyhez töb karáncsebei szidócsalád
 is kijött. A tűz mellett Csossi bá' ve
 zényelt.

— Eekstein, énekelni fogsz!

Eekstein megindító gyermekhangján
 fuoman, szivből feltörőn éneket. Az
 erdő mélyén a pásztor tilinkója elhall-
 gatott, amikor a csarkész lágy, somoru
 dal a asütéség fölött berongott.

Füst doktor aztán mesélt a fázó
 óriásról és a nesét elmésen ráaplikálta
 a szidóságra. Janovics Géza a koloz-
 vári szülök szerető üdvözlését hozta és
 érte a fiukat, — hogy a vallásoságot
 ápolják ne csak otthon, hanem ha majd
 majd kikérültek az életbe. Boldeg látni,
 hogy a „testvér” szó a csarkészek kö-
 zött nem frásis, hanem valóság. Akkor
 is testvérek marsdjanak, amikor az eg-
 zisztencia másfelé szölija őket. A Zélig-
 fu szép szaidó éneke után Csossi bá' his
 kasinót rendezett a fiukkal.

— Mindenki hozzácsólihat. Mondjátok
 meg, hogy a ratifikálás után beál-
 lott új helyetben hogyan képszeltek a
 pályaválasztást.

Antal János kijelentette, hogy egyéni
 hajlandóságát most nem akarja kenyér-
 kereső pályáján érvényesíteni. Ha Pa-
 lesztinában sok asztalosra van szükésg,
 az asztaloságot tanulja meg, ha laka-
 tos, vagy szerelő kell, akkor eseket a
 mesterségeket sajátítja el. A kenyéskedő
 pályáknak meg kell szünniök.

Egy másik fia kijelentette, hogy ő

bármilyen foglalkozást szivesen vállal,
 de kereskedő nem akar lenni semmi
 képen sem.

— Epen elég volt belőle az egész
 familának — mondta, mint aki ráönt
 erre a gettómesterségre.

Valaki azt mondta, hogy keresete
 egy részét félretesszi és elküldi Palesz-
 tinába. Ajánlja, hogy mindenki így te-
 gyen, akkor gyorsan meg majd az
 ujjáépítő munka, úgy, hogy minden kü-
 lönösebb akadály nélkül bejuthatunk
 Erec Jiszraelbe. Guttmann Gyurka meg
 akar tanulni valami kézműveságot, de
 feltétlenül diplomát is akar szerezni
 hozzá.

— Mit főnétek, ha ti lennétek a
 magatok szakácsai? — kérdezi tovább
 Fürst doktor.

Több felelet után megcsóli az
 egyik fia mély komolysággal:

— Én, kérem, a kolozváriakot aütném
 meg és kirántanám bécsi szeletnek.

Er nem tudja felejtetni a megkos-
 másodott risszes húst.

Dalok, kacagató mókák, új dalok.
 Végül a hangulatos jiddis nótát énekelik
 kórusban: Aj wieviel Jehren...

Hangjuk elhallk, már csak dudol-
 ják a dalt. A rözse tüze hamvasodik.
 Főállunk.

— Jó éjszakát, fiuk!
 — Salom! Jó éjszakát.

Köszöntik a kolozváriakat és ké-
 rik, hogy aki teheti, jöjjön közéjük.

Szabó Imre

A bajor bonyodalom veszedelmei

A felső Duna-völgyben új állam vajódik: a római királyság

— Az Uj Kelet tudósítójától —

München, július 31. Kétségtelen,
 hogy a birodalom és a bajor ál-
 lam között litört ellentétet nem
 olyan természetűek, hogy formális
 elintézésel, bizonyos megnyugtató
 paragrafusoknak a köztársaság vé-
 delmérőit szölvó vitás törvénybe való
 beiktatása révén, éliket lehetne vonni.
 A bajor szeparatívizmus ugyanis olyan
 mozgalom, melynek

hatalmas belső és még hatalma-
 sabb külső (francia) támogatói
 vannak.

Bajorország elszakadási törekvésével
 csak akkor lehetőséges a német birodalomnak végleg leszámolni, ha Ba-
 jorországnak olyan politikai struk-
 turát sikerül adnia, mint amilyen a
 birodalomnak a novemberi forrada-
 lom napjai óta van, egy olyan szer-
 kezetet, mely a köztársaságnak és a
 birodalmi egységnek egyenlőképen
 biztos alapvetését jelentené.

Bizonyos, hogy ehhez a szerke-
 zethez csak egy ut vezet. Ez pedig
 a bajor köztársasági államnak a
 reakciós pártok karmái közül való
 kiragadásában áll és abban, hogy

a szocialista pártoknak megfe-
 lelő politikai súlyt biztosítsanak
 a bajor ügyek intézésére.

„Itt önöknek semmi beszélőnivaló-
 juk nincsen” — mondotta gróf Ler-
 chenfeld bajor miniszterelnök a bal-
 oldalról feleje záporozó közbeszólá-
 sorra a bajor kamara legutóbbi ülésén.
 A miniszterelnök „rendreutasi-
 tása” találon jellemzi e helyzetet.
 A szocialistáknak és általában a kö-
 ztársasági pártoknak semmi gyakor-
 lati jelentőségük nem volt már a
 teljes mértékben a monarchisták ál-
 tal kisajátított bajor politikában. A
 fegyveres erő a puccsista tisztikar
 kezében van. A rendő és csendő-
 szervezetek igazgatása nemkülönbön
 nyílt monarchisták kezén. Ebert
 német köztársasági elnök legutóbbi
 müncheni látogatásánál a szocialista
 pártnak kellett külön őrszervezetet
 létesíteni az elnök életének biztosí-
 tására, mert

a közbiztonság erői kisujjukat
 sem mozdították meg.

Megnyílt! Schwartz Ignác
 könyv- és papírkereskedése
 Olcsó árak!
 Str. G. Baritiu (Malom-u.) 16

A bajor reakció tehát teljes mérték-
 ben meg van szervezve, mondhatni
 „menetkés”. — Kérdés már most,
 hogy igazi megoldást létesíthet-e az
 a hosszadalmas közjogi eljárás,
 melybe a birodalmi vezetőség fogott,
 a birodalom és Bajorország konfliktusának elintézésére? A Reichsgericht
 ítélete csak szavakból fog állani, a
 német patriotizmus logikus megrovó
 fejtegetéseiből a bajor szeparatívizmus
 eszméjével szemben. Ezek a szavak
 nem jelenthetik sohasem egy meglevő
 és harakész erőszak-szervezet
 szétrobbantását, mely körülmény más-
 részt kétségtelessé teszi, hogy a
 közjogi eszközök alkalmazása csak a
 látszólagos megoldások átmeneti ál-
 lapotát jelentheti e krízisben.

Melyek tehát azok a fegyverek,
 melyeket a közjogi segély kimerülésé-
 sével a birodalom egysége érdekében
 mozgósítani lehet? — E fegyverek
 legelőseje

Bajorország gazdasági blokádja.

A bajor reakciót a harcba kényszerítet
 birodalom el fogja zavarni a
 Bajorországon kívül eső szénvidékek
 szénétől, miáltal megbénul az egész
 közlekedés. A gazdasági blokád to-
 vábbi kiélesítését jelentené az általános
 sztrájk, melyet a munkásszervezetek
 azonnal elhatároznának a nyílt
 szakadás pillanatában.

További fegyver a bajor reakció
 uralmával jólakott és elégedetlen
 Alsobajorország és Pfalz kiszakítása az
 eadigi államkötelékből,

mely válasz volna Bajorország for-
 maszerűen proklamált hasonló lé-
 pésére.

A berlini politikai körök a bajor
 néppárt magatartásából azt következtetik,
 hogy a szeparatisták oldaláról
 is mindent elkövetnek, hogy a mos-
 tani konfliktus a döntés konfliktusa
 legyen. Sokat idézik egy exponált
 délnémet politikus kijelentéseit, me-
 melyeket választókerületében tett birodalomellenes
 politikájának igazolására:

— A felső Duna völgyében új
 állam vajódik — mondotta —

A Dícsőszentmártoni Általános Hítel-
 bank terményosztálya keres termény-
 szakmában jártas
 nőtlen tisztviselőt.

a római királyság, mely Bajor-
 országot, Tirolt, Salzburgot és
 Felsőausztria egy részét foglalná
 magában.

Es amelynek rendeltetése a szocia-
 lista porosz politika terveinek kereszt-
 tezésében állana. Kétségtelen persze,
 hogy a helyzet Ebert levele óta lé-
 nyegesen egyült. De a megoldás
 még mindig késik.

Poincaré ímét megfenyegeti Németországot

Páris, július 31. Poincaré beszé-
 det tartott az Argonnekben a 288
 coteon felállított emlékoszlop lelep-
 lezése alkalmával. A miniszterelnök
 hangsúlyozta, hogy Németországnak
 jóvá kell tennie azt, amit vétett és
 ha önszántából erre nem hajlandó,
 akkor erőszakkal kell és fogják erre
 kényszeríteni.

London, július 31. Az angol kor-
 mány Poincaré és Lloyd George
 találkozásának elhalasztását kívánja
 egész szeptemberre, mert azt reméli,
 hogy addig megoldást nyer Angliá-
 nak Amerikával szembeni tartozásá-
 nak ügye is.

A németek elutasítják Poincaré
 jegyzékét

Berlin, július 31. Beavatott forrás
 szerint a német kormány az új francia
 jegyzékre még a hét folyamán válaszol.
 Minden valószínűség szerint a válasz
 elutasító lesz. Német kormánykörökben
 általános a nézet, hogy Poincaré köve-
 telései teljesíthetetlenek. A berlini sajtó
 elkeveredett hangon állapítja meg, hogy
 Poincaré jegyzékének elfogadása egy-
 értelmű volna Németország gazdasági
 katasztrófájával. A helyzet máris ké-
 ségbeesett, mert a márka tovább suhan.

Fuzió a német szocialisták között

Berlin, július 31. A szocialista
 pártok vezetői a fuzió felől tárgyal-
 tak és elhatározták, hogy mindaddig,
 míg a pártok kongresszusi nem
 döntenek efelől, kerülni fognak min-
 den olyasmit, ami a fuziót akadályozhatná.

München, jul. 31. Ma kezdődnek ér-
 demleges tanácskozások Ebert leveléről.
 A minisztertanács összeül. A bajor
 néppárt, a parasztpárt és a középpárt
 tanácskozik, amelyen új koalícióról
 van szó.

Fascisták és szocialisták az új
 olasz kormányban

Róma, július 31. Az olasz szocia-
 listák felajánlották közreműködésük-
 ket egy mérsékelt kormányban. A
 „Tribuna” című lap szerint úgy a
 fascisták, mint a szocialisták belép-
 nek Orlando kabinetjébe. Az újabb
 kihallgatások után valószínű, hogy
 Orlando-De Nava kabinet fog ala-
 kulni jobboldali orientációval.

Korfanty megbukott

Varsó, július 31. A lengyel parla-
 ment szombati ülésén 222 szavazattal
 202 ellenében visszavonta a Korfanty-
 nak adott megbízást és felkérte az
 elnököt, jelöljön más miniszterelnö-
 ket. Pilsudszky erre Julian Nowakot,
 a krakkói egyetem rektorát jelölte,
 amihez a parlament is hozzájárult.
 Novak Varsóba érkezett.

Gyorsratifikálás a lengyel diétán

Varsó, július 31. A lengyel diéta
 ratifikálta a német lengyel vámszer-
 ződést, továbbá a lengyel-román,
 lengyel-sváji és lengyel-olasz keres-
 kedelmi egyezményeket. Azután meg-
 szavazták az új választási reformot.
 Az új választások november 5-12.
 között lesznek megtartva.

Bulgária három évi haladékot
 kér

Szófia, július 31. A bolgár kor-
 mány a szövetséges bizottság jegy-
 zékére adott válaszában kifejtette
 Bulgária siralmas helyzetét és há-
 rom évi haladékot kér a jóvátételi
 összegek megfizetésére.

De Valera Amerikában

Newyork, július 31. De Valera a
 legközelebbi napokban ideérkezik,
 hogy az amerikai írók között propa-
 gandát fejtsen ki.

HIREK

Titkos pénzügyi diktátora van Ausztriának Kunwald dr., a kancellár Cyranója

Az osztrák politika most végzi azokat az operációkat, amelyekről Seipel kancellár és pénzügyminisztere, Segur, az osztrák államháztartás és gazdaság felépülését várja. Azért írjuk csak így, hogy Seipel és Segur, mert napról-napra egyre jobban szerteoszlik a remény, hogy a parlament utolsó ülésén keresztülhajtolt pénzügyi reform és a megkésett kiadott devizaforgalmi rendszabályok volnának azok a csodagyógyszerek, melyek a „békeművel” nagybetegeg lett Ausztria életét visszahozhatják.

Azok a pénzügyi tervek, amelyek mostan a Seipel-Frank-kormány jóvoltából, a mögöttük álló parlamenti többség egymásközi egyezkedésének eredményeképp törvényekké válnak, nem Seipel és nem Segur agyának születtek. Az osztrák szanalási csodaszerek receptjét egy, a nyilvánosság előtt teljesen titkos, pénzügyi szakörökben is csupán kevesek által ismert szobadoktor, Kunwald Gottfried dr., a kancellárja.

A Kunwald Gottfried Ausztriában senkit nem képvisel, de a Seipel-pártjának a magának Seipel prelátusnak régi, szinfalak mögötti bizalmasa, Kunwald dr. nem valami tudatlan és nem is ötletelen pénzügyi ember. A magárgazdaság terén is voltak kísérletei ennek az érdekes békeművel embernek, voltak olyan kísérletei is, amelyek az ő befolyására, szuggesziójára egy-egy kisebb bankcsoport vette magát alá. Ezek a kísérletek az esetek legtöbbszörében igen igen elszomorító eredménnyel végződtek azokra, akik tőkét Kunwald ötleteinek oltárára helyezték. A gyakorlati élet törvényei magister Kunwald gondolatának csodálatosan tekervényes utjait nem látszanak ismerni és követni.

Mindezek a tények napról-napra inkább kapnak aktualitást most amikor a kormány pénzügyi offenzívájának, Kunwald operációs tervének kezdési sikerei már jól lemérhetők. Ezek a kezdeti sikerek, ma már meg lehet állapítani, erősen mögöttem maradnak a várakozásoknak. A Kunwald hívei várakozásának is. A kormány két pártja közül a legnagyobbat már feleslegesen és aggodalommal gondol a választások sáráig már ki nem toltató időpontjára, amikor Seipelékkel együtt kell majd felelni egy pénzügyi program keresztülvételéért, amelynek végrehajtási szabályait egytől egyig az a Kunwald diktátora, ahinek mandátumot Ausztriában egy kerület sem adott, aki a nagybetege Ausztria illetékes faktorál egyetlen gazdasági érdekeltiség sem ismert el, de aki Seipelre és híveire való szuggesztív hatásánál fogva Ausztria élete legközelebbi hónapjait szinte diktáló hatalommal határozza meg.

A nagymeték balszárnya és a nagymetéknek parlamenten kívüli vezetői azzal a követeléssel lépnek a pártjukból való vicekancellár Frank dr. elé, hogy Kunwald befolyásától az osztrák politikát sürgősen szabadítsa meg. Így aztán magister Kunwald újból lombijai mellé szorul vissza: a receptje szerint készült főzetek azonban Ausztria számára már találva vannak.

A bukaresti francia követ becsületrendje. Bukarestből jelentik: Daeschner bukaresti francia követet a becsületrend parancsnoki keresztjével tüntették ki.

Társaság alakult Palesztinában a petróleumforrások kiaknázására. Jeruzsálemből táviratozzák: Néhány nappal ezelőtt hagyták törvényesen jóvá az Asiatic Petroleum Companyt (Ázsiai Petróleum Társaság) A részvénytársaság működési köre a Palesztinai petróleumforrások és petróleumtermékek kiaknázása. A társaság székhelye Haifa.

Maniukék nem érintkezhetnek többé Bratlanuékkal. A liberális part újabb közlekedési kísérlete a nemzeti párthoz, nem jutott túl a jámbor óhaj határára. A kormánylapok napokon át igyekeztek a terv számára hangulatot teremteni. A kormány a Banca Ag ara megvont koncessziója révén is igyekezett engedékenységre bírni az erdélyieket, de mintán meggyőződött róla, hogy minden hiába, a „Vitoru” utján visszavonult. A liberális félhivatalos „Vitorul” tegnapi száma ugyanis megcáfolja azokat a híreket, hogy a kormány a kolozsvári Agrárbanknak megengedést ajánlott fel. Mindennek oka pedig Maniukék me-rev elzárkózása a liberálisok irányából jövő minden kísérletével szemben. Ma újabb és talán az utolsó nemzetipári nyilatkozat jelent meg, amely telán véglegesen eloszlatja a liberálisok hia ábrándjait, hogy valaha is együtt kormányozhassanak az erdélyi nemzeti párttal. Popovici Mihály volt miniszter mondotta a következőket: „Mi tudjuk, hogy ki hinni el a késő lemenyben az abszurd híreket, amelyek Bratlanuék és a nemzeti párt között Szovátán megindult tárgyalásokról szólnak. Akinek azonban csak egy c-öpp politikai éleslátása van, keresztül lát ezen a naiv meatekedésen, amelyek a látszólag akarkják keleteni, hogy a liberális párt és a nemzeti párt között együttműködés mégis lehetséges. A nemzeti párt egyetlen politikus, aki lent volt Szovátán, sem Maniu, sem mi nem tárgyalunk a kormány egyetlen tagjával sem és nem is fogunk tárgyalni soha. Velük szóba nem állunk. Ezt a párt a legsúlyosabb politikai erkölcselenségek tartará és nem érdemelnék ki ez esetben népünknek azt a nagy bizalmát és szeretetét, amellyel minket körülvesz. Nemesek politikai, hanem a magánérdeket is erkölcsi lehetetlenségnek tartjuk ezekkel az emberekkel.

Zsidó egészségügyi kongresszus Amerikában. New Yorkból táviratozzák: Az amerikai Jewish Consumptive Relief Society, melynek ke-rek számban százezrek tagja van, most tartja tizennyolcadik évi konferenciáját. A konferencia elhatározata, hogy a legközelebbi időre zsidó egészségügyi kongresszust fog egybehívni.

Az arab delegáció tiltakozik. A Reuter-ügynökség közli, hogy a pelesztinai arab delegáció beadványt intézett az angol, francia, valamint orosz külügyminiszterhez, a népszövetséghez és a brit gyarmatiügyi hivatalhoz, melyben a mandátum ratifikálása ellen energikusan tiltakozik.

Landau gyilkosainak vallomása. Budapesti jelentik: A törvényesek szombaton folytatta a tanúk kihallgatását. Becker István katonai detektív az elnök kérdésekre kijelentette, hogy nem éri magát bűnösnek. Elmondotta, hogy egy alszobán felkereste őt a Landau-család megbízásából Kiss Lincé Őz jelentette Dansky nek, akitől azt a parancsot kapta, ha Kiss vesztégtörti akarja, úgy menjen bele szívesen az ügybe szívesen leplezzen le. Másnap a Landau-üggyben Kiss lakásán tárgyaltak, hol Landau Ernő úgy Danskyt, mint Sipost szidalmazta. Ezután Somogyi Jenő kereszt fel Becker-t kérte, járjon el a Landau család érdekében és közbenjárásért pénzt is igért neki. Kijelentette, hogy ő nem akar zsarolni, csak Dansky parancsát teljesítette. Az öreg Landau ekkorra már halt volt. S mogyi többször hangostatta előtte, hogy Landau nem eskasztotta föl magát, hanem bizonyosan más történet vele és arra kérte, hogy legalább a fiatal Landaut szabadítsa ki a fogságtól. Később Becker azt a parancsot kapta, hogy a fiatal Landaut szállítsa át a Margit-hídon fogházba a tartóztassa le Sipos Kamillót. Ekkor villant át egyán az a gondolat, hogy itt volna az alkalom a megvesztetés leplezéséhez. Ezután Landau Béla dr. ügyvédnek, az öngyilkos Landau unokacöcsének kihallgatása következett. Vallomása elején elmondotta, hogy dr. Somogyi azzal ment egyiben hozzá, hogy Landau Gázát megmenti, ha ezért hajlandók háromszázezer koronát fizetni. Tann kihallgatása után a tárgyalás folytatását keddre tüzték ki.

Visszaállítják a kolozsvári belügyi reszortot. Bukarestből jelentik: A belügyminiszterium hivatalos közlönyében az a hír terjedt el, hogy valószínűleg még a liberális kormány alatt vissza fogják állítani a kolozsvári belügyi reszortot. Az erdélyi ügyek ugyanis annyira felgyűltek a miniszteriumok különböző osztályain, hogy újabb erdélyi tisztviselők berendelése, illetőleg alkalmaztatása vált szükségessé. Mint-hogy ilyen módon az erdélyi ügyek számára új osztályokat kellene felállítani, a kezelés egyszerűsítése és más szempontból is előnyösebbnek látszik, ha az idevágó ügyeket felső irányítás mellett Kolozsváron inténék. A miniszterium főtisztviselőinek javsálatára a kormány is megfontolást tárgyává teszi, vajjon észre nem fogja-e visszatelepíteni a Kolozsvárról Bukarestbe áthelyezett tisztviselőket és régi hatáskörével nem fogja-e újra felállítani a belügyi államtitkárságot.

A rémet reakció merénylőletterve Poincaré ellen. Párisból jelentik: A belga kormány megküldötte a francia kormányhoz a német monarchistáknak a Poincaré elleni összeesküvésére vonatkozó bizonyítékait. Az összeesküvés fejei különböző titkos szervezetek tagjai.

Mr. A. H. Fokker és az új légitörpe. A most érkezett amerikai lapokban olvassuk, hogy Mr. A. H. Fokker az Egyesült Államok tengerészeti miniszteriumának szolgálatába lépett. Az emberiségnek e jövőjéről eddig keveset halottunk. Ujságok és folyóiratok nem közlik tényképét és életrajzát. Mr. A. H. Fokker a nagy proféták szerénységével visszavonult a nyilvánosság elől csendes laboratóriumba, ahol hosszú évek során éjjel és nappal dolgozott, hogy szenvedő, nyomorgó, kesztő és lelkiileg összetört emberek között könnyebben és biztonságban átéltesse a boldog Nyvána. Mr. A. H. Fokker, aki nemes önmegtudással napi tizenegy tizenhat órát töltött furcsa görbék, téglék, fiolák és ásványi anyagok között, már eddig is olyan eredményeket tud felmutatni, hogy megértjük a valláserkölcsi alapon álló amerikai sajtó mellőző ujjongását abból az alkalomból, hogy Mr. A. H. Fokker belépett a szabadság klasszikus hazájának tengerészeti miniszteriumába. A kiváló Fokker tehát hátat fordított a csendes berlini laboratóriumának és fájó német szívvel új hazába indult, mert a botor hazájabeli politikák kihúzták előle az erkölcsi és anyagi társját. Mr. A. H. Fokker, aki a világháború ismeretlen, de valóban egyik legkiválóbb tényezője, ma már Amerikában készíti a gyorsuló, pusztító hatású gépeket és löszereket, amivel egy új háború esetén a nyomorgó tömegek millióit rugathatja örök álmába. Sőt az amerikai lap szerint Mr. Fokker agyának és szívének minden véreceptjét koncentráta, hogy bemutatkozása alkalmával egy új légitörpevel lépjen az emberszeret nemese szeméjével áthatott Fehér Ház elé. Az új légi törpe — newyorki kollégáink szerint — egy csodás instrumentum lesz. Egy különös szerkezet segítségével száz kilométerre röpködhet és robbanás után negyven kilométer körzetben pilánstok alatt minden életet elpusztít. Mr. Fokker, aki a világháború technikai szakértője előtt jó nevet vívott ki a maga nek a lángszóró, gázrevolver, mérgezett bomba és egyéb szeniális löszerek feltalálásával, az új légitörpedőjével önmagát fogja felülmúlni. Egy hajó rekonnánnyal egész Európát el lehet ártani egy hét leforgása alatt; a megörült, elszédült, egymásra fenekező, ezer gondtól tépett európai tömegek boldog, gyermeki mosollyal dőlnek örök nyugvóra a nagyszerű Fokker légitörpedői után. (f. l.)

Egy tifuzos lázbeteg éjjeli kalandja. Aradról jelentik: Az államrendőrség központi ügyeletes tisztjének az elmúlt éjjel jelentették, hogy Koszter István 16 éves Csatorna utca 4. szám alatti lakos lázas betegségében az éjszaka egy őrizetlen pillanatban elmenekült a kórházból. Koszter tifuzban fevűd a kórházban és állapota az utóbbi napokban hirtelen súlyosra fordult. Tegnapi éjjel, amidőn egyedül volt szobájában negyvenegy éves lázzal, betört a kórterem ablakát és azon keresztül kórházi ingben az utcára vetette magát. Koszter az új sötétjében futni kezdett a vasútállomás felé. Sikertelenül is eljutnia az állomásig anélkül, hogy bárki észrevette volna. Ott Olvica Oprița alkoniszár lett figyelmes rá. A fiatal embert kocsira ültette és a rendőrségre vitte. A rendőrséget később értesítette dr. Goldberger gyermekorvosi orvos a nagybetege Koszter István elűnéséről. Így Kosztert visszavitték a kórházba.

Hét galíciai és a magyar jogrend című ciklünkben megírtuk a napokban, hogy a biharkeresztési határállomáson szabályszerű utlevéllel ellátott hét galíciai zsidót antiszemita magyar határőrök visszasszupoltak Romániába. Freund Szender szatmári nyakkereskedő hozzánk intézett levele-ben megírja, hogy a hét zsidó nem galíciai, hanem erdélyi volt s mind a heten jómodu, intelligens emberek s közöttük volt a gyulafehérvári főrabbi is.

Kétszer meglópták a vasúti tolvajok a szalontai rabbit. Kelemen utikalandja volt Fried József szalontai rabbinak. Nagyvárad és Szalonta között menet is, jövet is meglópták. Fried rabbi néhány nap előtt gyermekei látogatására Nagyváradra utazott s magával vitt 22.000 leit. A vonaton — eddig ismeretlen tettesek — az őz rabbi zsebéből kismelték tárcáját és nyomtalanul eltűntek. Tíznap délután érkezett vissza a rabbi Szalontára és hazautazva ismét meglópták. Mialatt jegyet magváltotta, a pénztár mellett a földre helyezett utitáskáját lopták el a tolvajok. A rendőrség nyomozza a tetteseket.

Béla Henriket kiutasították Prágából. A „Prágai Magyar Újság” mai számából értesülünk, hogy Béla Henrik, a lap főszerkesztője visszautazott Budapestre, mivel a csehszlovák hatóságok megtagadták a beutazási engedély meghosszabbítását. A „Prágai Magyar Hírlap” a csehszlovákiai magyar keresztényszocialisták orgánuma és a lapot fenntartó klerus mentalitásához híven éles ellentétben álló egyrészt a demokrácia és másrészt a liberális és radikális magyar polgárággal. Béla Henriket, aki Tisza István mameklujaként, mint újságíró és képviselő egyike volt a leghangosabb háborus uszítóknak és sovinizátnak, nem lepheti meg túlságosan a csehszlovák hatóságok végezése.

Kigyúlt a mocsári erdő. Szalontáról jelentik: A Szalonta szomszédságában elterülő Mocsár község melletti erdő tegnapi délelőtt kigyúlt. Az erdőben már hosszabb idő óta nagyobb f kitermelés folyik, ami a tűz elharapozását még jobban elősegítette. A nagyváradi tűzoltóság különvonaton ment ki a helyszínre, ahol még most is folytak az oltási munkálatok.

Robbanás a Catzelu erdőben. Bukarestből jelentik: A Catzelu-erődben történt robbanást tűz okozta. A felhalmozott szén agyon munióit nagyrészt megmentették. Sebésülés nem történt a va-uti vonal sértetlen.

A török ördös műtárgyakat vásárolt Kolozsváron. A trónörökös elűji időse alatt július 22-én a prefektus előzetes bejelentése után meglátogatta Grätz fővárosi műkereskedését. A trónörökös pár kíséretével negyven percig időzött a műkereskedésben, ahol több műtárgyat vásárolt és megelégedettségének adott kifejezést a kiállított műtárgyak becsé és szépsége felől.

Professor dr. Veress Ferenc hazakereszt.

Eugen Deák Jenő dentist hazakereszt és fogászati működését megkezdette.

Zsidó könyvtárakból nem hiányozhat S. J. Agnon regénye: És a megőrbedt kiegyenesedik.

resztül kórházi ingben az utcára vetette magát. Koszter az új sötétjében futni kezdett a vasútállomás felé. Sikertelenül is eljutnia az állomásig anélkül, hogy bárki észrevette volna. Ott Olvica Oprița alkoniszár lett figyelmes rá. A fiatal embert kocsira ültette és a rendőrségre vitte. A rendőrséget később értesítette dr. Goldberger gyermekorvosi orvos a nagybetege Koszter István elűnéséről. Így Kosztert visszavitték a kórházba.

Hét galíciai és a magyar jogrend című ciklünkben megírtuk a napokban, hogy a biharkeresztési határállomáson szabályszerű utlevéllel ellátott hét galíciai zsidót antiszemita magyar határőrök visszasszupoltak Romániába. Freund Szender szatmári nyakkereskedő hozzánk intézett levele-ben megírja, hogy a hét zsidó nem galíciai, hanem erdélyi volt s mind a heten jómodu, intelligens emberek s közöttük volt a gyulafehérvári főrabbi is.

Kétszer meglópták a vasúti tolvajok a szalontai rabbit. Kelemen utikalandja volt Fried József szalontai rabbinak. Nagyvárad és Szalonta között menet is, jövet is meglópták. Fried rabbi néhány nap előtt gyermekei látogatására Nagyváradra utazott s magával vitt 22.000 leit. A vonaton — eddig ismeretlen tettesek — az őz rabbi zsebéből kismelték tárcáját és nyomtalanul eltűntek. Tíznap délután érkezett vissza a rabbi Szalontára és hazautazva ismét meglópták. Mialatt jegyet magváltotta, a pénztár mellett a földre helyezett utitáskáját lopták el a tolvajok. A rendőrség nyomozza a tetteseket.

Béla Henriket kiutasították Prágából. A „Prágai Magyar Újság” mai számából értesülünk, hogy Béla Henrik, a lap főszerkesztője visszautazott Budapestre, mivel a csehszlovák hatóságok megtagadták a beutazási engedély meghosszabbítását. A „Prágai Magyar Hírlap” a csehszlovákiai magyar keresztényszocialisták orgánuma és a lapot fenntartó klerus mentalitásához híven éles ellentétben álló egyrészt a demokrácia és másrészt a liberális és radikális magyar polgárággal. Béla Henriket, aki Tisza István mameklujaként, mint újságíró és képviselő egyike volt a leghangosabb háborus uszítóknak és sovinizátnak, nem lepheti meg túlságosan a csehszlovák hatóságok végezése.

Kigyúlt a mocsári erdő. Szalontáról jelentik: A Szalonta szomszédságában elterülő Mocsár község melletti erdő tegnapi délelőtt kigyúlt. Az erdőben már hosszabb idő óta nagyobb f kitermelés folyik, ami a tűz elharapozását még jobban elősegítette. A nagyváradi tűzoltóság különvonaton ment ki a helyszínre, ahol még most is folytak az oltási munkálatok.

Robbanás a Catzelu erdőben. Bukarestből jelentik: A Catzelu-erődben történt robbanást tűz okozta. A felhalmozott szén agyon munióit nagyrészt megmentették. Sebésülés nem történt a va-uti vonal sértetlen.

A török ördös műtárgyakat vásárolt Kolozsváron. A trónörökös elűji időse alatt július 22-én a prefektus előzetes bejelentése után meglátogatta Grätz fővárosi műkereskedését. A trónörökös pár kíséretével negyven percig időzött a műkereskedésben, ahol több műtárgyat vásárolt és megelégedettségének adott kifejezést a kiállított műtárgyak becsé és szépsége felől.

Professor dr. Veress Ferenc hazakereszt.

Eugen Deák Jenő dentist hazakereszt és fogászati működését megkezdette.

Zsidó könyvtárakból nem hiányozhat S. J. Agnon regénye: És a megőrbedt kiegyenesedik.

Német ki-asszony,
ki zongorázni is tud, 4 gyermek mellé kerestetik azonnali, esetleg szeprem-beti betépre. Francián tudok előnyben részesülnék. Ajánlatok Erzsébet Czómalom, Satu Mare küldendők. 4313-1

SP
A
Rol
A bécs
csapat

Hakoah
(Csern)
— Az Uj Kele

Románia érdeke és a gének néla romániai szportéletkeztetésű nyug esapatok tökéltésbilit esapatokkal zást megkö A külf kapcsolati ról az FSS meggyőződő eredmények reprezentatív és jogosítást a beigrádi kapcsolatos zsebsége Kolozavart görög válog Bukovin egy évvel geográfiai, nehézségek elengedhete nyugati áll gykori ta hogy a vil is megvil restaurálha sportéletke engedélyezt Hakoah kit szereplésé ban is elő zsidó csap játéka, fa kombináció vérei nem tömegének zsetet, de erejével ha A Hako

A
Nagy a Heimlich nyezetető, szeszszlak esiatukat zsepport, vesiot ped kotorol, Az utca szialha ro de a nagy nek örök gyászra vá páidaul n tek ma a mit töröd a lába Lékókadu minduntan koldussá fáért. Me nak, hoz nálja Ch se lehet f

A
A kö és mego székjogot hogy egy még ro Azért v mondiák község, lányról mert eg pénzbe k esen pén épen az lányról mit, men Viszont

SPORT

A Hakoah Romániában A bécsi zsidó futball-csapat romániai turája

Hakoah (Bécs) — Makkabi (Csernovitz) 6:2 (5:0)

— Az Uj Kelet kiküldött munkatársától —
Csernovitz, július 28.

Románia futballsportjának elsőrendű érdeke és a további fejlődés lehetőségének nélkülözhetetlen bázisa, hogy a romániai szövetség sürgetően felvegye a sportterületet a fejlettebb sportkultúrájú nyugati államokkal és a romániai csapatok tudásának, játéktípusának tökéletesítésére érdekében a külföldi csapatokkal való mérkőzések rendezését megkönnyítse.

A külfölddel való intenzív sportkapcsolat kiépítésének szükségességéről az FSSR bukaresti vezetősége is meggyőződött. Ennek első, örvendetes eredményeként valósult meg az első reprezentatív futballmérkőzés Románia és Jugoszlávia válogatott csapatai között, a belgrádi királyi nézőtérben, amely a belgrád királyi nézőtérrel szembe fordított, jelenleg pedig a görög szövetséggel folynak tárgyalások a Kolozsvárt megtartandó első román-görög válogatott mérkőzésről.

Bukovina epitéletének vezetői már egy évvel ezelőtt felállták, hogy a geográfiai, közlekedési és politikai nehézségek ellenére saját érdekében elengedhetetlenül szükségük van a nyugati államok futballcsapataival való gyorsori találkozási, az azt akarták, hogy a világhíborának a sportéletben is meggyőzően álljon meg a helyük. A Hakoah Kolozsvárra jön, ahol a Victoria és a Haggibbor csapataival fog játszani. Az erre vonatkozó tárgyalások most vannak folyamatban. Kolozsvár után Nagyszombatban, Brassóban és Temesvárt játszik a kitűnő bécsi együttes, majd Belgrád, Sofia és Konstantinápoly kerülnék sorra. A török fővárosból az északi államokba utasít az osztrák bajnokság második helyezettje és Svédországban, valamint Danubiusban tartandó mérkőzése után tér vissza Bécsbe.

A Hakoah 1921. évi csernovitzi

mérkőzése nemcsak óriási propagandát eredményeztek Bukovina és Besarabia sportéletében, nemcsak az újabb hívek ezreit hódította meg a testmozgás nemes eszméjének, de alkalomul szolgált az annak igazolására is, hogy a romániai futballcsapatoknak lelkiismeretes munkával, sportszerű életmóddal — szakavatott vezetése mellett — még sokat, nagyon sokat kell tanulniuk, ha a nemzetek sportkultúrájában méltó módon akarnak megállni helyüket. A Hakoah a múlt évben megsemmisítő fölényrel győzött csernovitzi ellenfeleivel szemben. A Makkabi csapatát 10:0, a Poloniát 6:1, a Dragos Vodát pedig 11:2 arányban imponáló könnyedséggel lépte le.

A csernovitzi csapatokat nem kedvelnítették el a hatalmas gólarányú vereség kitartással, lelkesedéssel, önbizalommal dolgoztak egy teljes éven át és ennek a szorgalmas munkának eredményéről szívesen meggyőződni a július 29-én, 30-án és augusztus 2-án Csernovitban tartandó második Hakoah-elleni mérkőzéseken.

A Hakoah második bukovinai szereplését óriási érdeklődés előzi meg Bukovina és Besarabia közeletét jelenleg a bécsi zsidó csapat második romániai turája tartja izgalomban. Az FSSR bukaresti központja és a csernovitzi Comitéul Regional nemcsak a Hakoah mérkőzések megtartásához adta meg az engedélyt, de a csernovitzi kerületi bizottság — Mitchevici elnökkel az élén — a legnagyobb előzékenységgel támogatják B-rahard Muecköt, a Hakoah megbízottját, aki a bécsi csapat romániai turájának rendezője.

A Hakoah a következő mérkőzéseket játssza Csernovitban:

Július 29-én a Makkabi ellen.

Július 30-án a Polonia ellen.

Augusztus 2-én pedig a Dragos Voda ellen.

A mérkőzések vezetésére Nagy Lajos kolozsvári szöv. bíró kérték fel.

Romániai turája során Csernovitzból a Hakoah Kolozsvárra jön, ahol a Victoria és a Haggibbor csapataival fog játszani. Az erre vonatkozó tárgyalások most vannak folyamatban. Kolozsvár után Nagyszombatban, Brassóban és Temesvárt játszik a kitűnő bécsi együttes, majd Belgrád, Sofia és Konstantinápoly kerülnék sorra. A török fővárosból az északi államokba utasít az osztrák bajnokság második helyezettje és Svédországban, valamint Danubiusban tartandó mérkőzése után tér vissza Bécsbe.

hogy néhány heti pihenő után újult erővel vegyen részt az őszi szezon bajnoki mérkőzésein.

A Hakoah romániai mérkőzésein komoly fellépésben szerepel. A turán a következő nemzetközi viszonylatban is jónévi játékosok vesznek részt: Halpern, Daldig kapusok; Schener, Trummer, Levitus hátvédok; Grünfeld, Polák, Molnár, Cocus, Gattmann, Drucker fedezetek; Nemes, Hänsler, Gansl, Grünwald, Katz, Siataky és Dentech csatárok. A balzsáros posztján szereplő fog Dentech Sini is, akit még a marosvásárhelyi MTK csapatából igen előnyösen ismer Erdély és Banát sportközönsége és akinek átigazolása a kolozsvári Haggibbor részére folyamatban van.

Az első két mérkőzés

Csernovitzi tudósítónk távirata.

Hakoah (Bécs) — Makkabi (Csernovitz) 6:2 (5:0). A Hakoah ma tartotta első bukovinai mérkőzését a Makkabi ellen hatoszeres góljelentéssel. A kitűnő bécsi zsidó csapat minden hozzáfűzött várakozást beigazolt. A bécsi bajnokság második helyezettje az első félidőben egymásután könnyűen érte el öt gólt. Félidő 5:0. A második félidőben a kolozsvárt mutattat be a Hakoah és további egy góljával szemben a Makkabi is elért két gólt. Végeredmény 6:2. Három gólt Grünwald, kettőt Husler és egyet Hess rugott. A mérkőzést Nagy Lajos kolozsvári szövetségi bíró kiütően vezette.

Vasárnap: Hakoah — Polonia 9:0 (6:0). Bíró Nagy Lajos. A bécsi csapat könnyű szerrel bántak el romániai viszonylatban is győző ellenfeleikkel.

Labdarúgás

Rottmann Arnold, a nagyváradi Makkabi Sport Egyesület volt intőzője Csernovitban telepedett le. Rottmann régi, szakképzett sportember, aki évek óta a debreceni KASE vezetője és a kerület szövetségi kapitánya volt. Rottmann Arnold Csernovitban is tevékeny sportműködést fejt ki, átvette a Makkabi csernovitzi zsidó sportgyűlést futball- és atlétikai szakosztályának vezetését.

Vasárnapi sporteredmények

Haggibbor — Victoria	3:2 (2:1)
KAC — MMTE	3:0 (1:0)
NAC — AMTE	3:0 (0:1)
Kinizsi — MTK	2:1 (0:1)

Kolozsvárt a két rivális, a Haggibbor és a Victoria küzdelme a Haggibbor megérdemelt győzelmével végződött. A 3:2 gólarány nem fejezi ki hűen a két csapat játékereje közötti különbséget, mert tisztára véletlen műve, hogy a Haggibbor nem négy vagy öt gólt helyezett a Victoria kapujába. A Victoria, amelynek legénysége mindent elkövetett a siker biztosítására, írárdt csapat, utolsó szereplése óta láthatóan leromlott. A három tartalékkal szereplő Haggibborban Jakobi, Braun és Rosenberg kiválóan nyújtottak, a védelem kitűnően működött. A Wesel-Lazarovits-pár régi szép formáját mutatta. A Victoria legjobban a Sallágyi centerfedezet volt. Jól játszott még a három belső csatár és Chifor I. Maksay a sok gólt jó volt. A gólok közül az első Rosenberg lőtte a 30. másodpercben, a Victoria a 21. percben Rosvan révén egyenlített, majd a 40. percben Polák közvetlen közelről passzírozott gólt lő. A második félidő 21. percben Lázár szép centerből Rézi gólab rugja. A Victoria támadásai megtörtnek a Haggibbor jól működő védelmének. Már-már beállították látják a végeredményt, amikor a Victoria egy ügyes kiszorítással Cipeigan révén gólt eredményez. A 43. percben Rosenberg újabb góllal vezetélyeztet, de Maksay mert. Kiss Kálmán nagyváradi szövetségi bíró jól vezette a mérkőzést.

Haggibbor ifj. — Victoria ifj. 3:1. A Haggibbor ifjú csapata ismét revánsot vett riválisán, amely előtte az ifjúági bajnokságot megnyerte.

Victoria oldboy — Haggibbor komb. 1:1 (0:0). Bíró: dr. Hir-ou (KAC).

Vidéki eredmények

Marosvásárhely: KAC — MMTE bajnoki mérkőzés 3:0 (1:0). A szövetség döntése következtében a két csapat megismételt bajnoki mérkőzést játszott. A győztes csapat a legjobb öt játékosuk nélkül és csak tíz emberrel vette fel a küzdelmet a komplett MMTE ellen.

A első félidő változatos mezőnyjátékkal telt el. A 43. percben rugja Raduch gyorsörvén ívelt lövésével a félidő egyetlen gólját. A második félidőt MTE fölény jellemzi. Marosinkievicz a 17. percben kiáll a bíróval támadt nézeteltérése miatt. A kolozsváriak ekkor teljes védelembe vonulnak. Az MTE sorozatos támadásai a

A végredelet

Irta Ujvári Péter

Nagy port vert fel Nagyszombatban a Heimlich-eset. Még pedig könynyoztető, fekete sűrű port, mert szénszálak borította a nagyszombati kószutakat. A gyár ingyen adta a szesport, hát erre használták; a harvesot pedig, amit ki kellett volna kotorni, a Nyitra felekén hagyták. Az utca perze fekete és szomorú, mintha mindig csak holtira várna, de a nagyszombatiaknak így is jó. Akinek öröme van, nem látja, akinek gyászja van, nem bájja Heimlich például nem bánja. A lelkebe tapostak ma a kemény eszmaszárkok, hát mit törődik ő azzal: szén-e-ko-ro-z-e a lába alatt, vagy kemény kavics? Lekókadott fejfel ide odatánerereg és minduntalan csak arra gondolt, hogy koldussá tették. Es miért? Egy tréféért. Mert azt hazudta Beer Bernát-nak, hogy kért hoz és összebóronálja Chamelával. Hát már tréfálni se lehet? Bún már a tréfa is?

A község bizony bírónek tartotta és megtorolta. Elvitte Heimlich-től a székjogot, mert aki olyan lelketlen, hogy egy leányzivat megcsufol, az még rosszabbra is vétemedhetik. Azért voltak olyanok is, akik azt mondták, amit a husról határozott a község, az okos dolog volt, amit a lányról határozott, az nem volt okos, mert egy lánynak a kiházasítása pénzbe kerül, a községnek meg minden pénz. Csak Eibisch tudta, hogy épen az volt a legokosabb, amit a lányról határozott. A pénz nem számít, mert azt nem ad a hitközség. Viszont itt van a mézszárszék. A

székjogot annak adják, aki a székkel együtt a lányt is elveszi. Ez ellen a legjobban Roschnitz remonstrált, mert ő a vejének szánta a mézszárszékét, nem a fiának. De hibba remonstrált, Eibisch nem engedett.

Heimlichné eljött, mikor megtudta, hogy az urát kitiltották a mézszárszékéből. És mikor fölcudott a haját tépte:

— Asszerok! Reb Koppel Naszvad vejét aszerokták. És most itt állok és az uram aszerokva van!

Főlkapta Árcnkát és elszaladt Rothfle néhez, aztán Roschnitznéhez, aztán Fleschnéhez, aztán még tíz asszonyhoz és mindenütt azt mondta, hogy ez nem igazság. Haza megy Nagyszombatra és beszakítja a sírokat, mert ez nem igazság. És az asszonyok hallgattak. Sajnálák, de Chamelét még jobban sajnálták.

— Chamelét már nem kell sajnálni — mondta Eskelesz, mikor vacsora közben megvitatták az esetet.

— Csak valami jó emberhez adjátok — kérte Eszlike. — Valami jobb fajtahoz. Legjobb, ha egy bőcherhez adjátok.

A szemé átvillant Livniczerre, aki lehajtott fejfel a vacsoráját megszolgatta. Gedalje megértette ezt a pillantást és a falat úgy megakadt a torkán, hogy köhögni kezdett.

Eszlike feléje tolt a poharat: — Igyék — mosolygott — inni kell. ha az étel eiganyutra téved.

Livniczer ivott a pohár megkoppan a fogán, mert a keze reszkettett.

— Hát ugye — fordult Eszlike az apjához — bőchernek adjátok? — Annak pénz kell.

— Hát adjátok.

— A községnek nincs pénze.
— Csak van erre valami alapítvány.

A legöregebb Eskelesz nem vett eddig részt a beszélgetésben. A kilencvenes emberek odaszával csirkésesotot szopogatók. Csak néha vetette fel a szemét és a tekintetében mindenkor gyau lappangott. Mert nygót hallott és azt hitte, elene forrának valamit. Az alapítvány szó valahogyan megütötte a fülét. Szinte megrázkódott tőle.

— Alapítvány? — kérdezte gyaukésdva. — Miféle alapítvány? Már megint alapítványról beszéltek? Persze, ti már tudni szeretnétek, hogy mire mit hagyok.

— Másról beszélünk — nyugtatta meg a fia.

— No, azért — motyogott az öreg.

Eszlike az apjához hajolt. Édes, kis arca ragyogott:

— Apám, én tudnék valakit.

— Kik?

Eszlike nem felelt, csak megint Livniczer felé hunyorgott.

— Ó, te kis boond — nevetett az apja.

— Talán nem jó?

— Jónak jó, — felelt Eskelesz süttögva — de nem neki való. Ilyen tudósnak más lány kell. Olyan példaul, amilyen te vagy.

Most Eszlike torkán akadt meg a falat. Szerencsére nem vették észre a zavarát, mert az anyja és a fiuk is beleveggyüttek a társalgásba. Reb Joszele pedig jobbra-balra fordította reszkető fejcskéjét és füleit. Nem beszélnék e megint valamiről, ami neki kellemetlen. Keveset hallott és ez bosszantotta.

— Nem érdemes élni ilyen öregnek — tört ki belőle a bosszúság.

— Ejnye, ejnye, apám.

— Nem érdemes — makacsodott az öreg. — Tíz ezt gondoljátok. Pedig én még nem is vagyok olyan nagyon öreg.

— Hát hát éves, nagypapa? — kérdezte Eszlike.

Ennél rettentőbbet nem kérdezhetek tőle. Egy megvédőráig kellett kérlelni, amíg lecsendesedett.

— Hát nem azért kérdezte, mert neki már nagyon öreg vagyok?

— Nem, nem.

— No, azért. Mert én még nem vagyok olyan öreg. És alapítványról ne beszéljétek. Tudom én, mikor kell csinálni alapítványt. De én ráérak. Nagyon ráérak még.

Megmondták neki, miről beszéltek és miért emlegettek alapítványt. Az öreg megb kült.

— Igaz, igaz — motyogta — ilyesmire alapítvány kell. Gondoskodni kell a szegény leányokról. Szép dolog ez és az alapítvány is szép dolog. Az ember helyett az alapítvány beszél, mikor ő már nem beszélhet. Ma d helyettem is az alapítvány beszél. Hát nincs még ilyen? No, lesz, lesz, majd meglássátok. A szegény leányokról gondoskodni kell.

Gyerekes öröm sugárzott szemében. Szürke madár-jecskéjét jobbra-balra hajogatta, mintha szemezgetne. Az elismerést szemezgette, mert hiru volt, öregesen fogékory a hízélgés iránt. Mikor látta, hogy a jósaaga fiát és unokáit meghatotta, öntelten mosolygott. Aztán hirtelen a szobájába kérezkedett.

(Vége köv.)

szong,
gyermek mellé
telleg szépiem-
tul tudók előny-
hatok Erzsébet
re küldendők.

Jól működő hátvédpár és a bravúrral védő Szatmári miatt nem járnak eredményel. A 39 peroben Major ki-szöki, éles lövést a kapus kornerre menti. Dr. Welsler kornerugását Major kapásból a hálóba továbbítja. A KAC felvillanyosva tovább támad. A 41. peroben Barátás szabadrugása eredményesi a 8-ik gólt.

Adorján bíró kifogástalanul vezette a mérkőzést.

Nagyvárad: NAC-AMTE 3:1 (0:1).
A NAC megérdemelten gólozt az aradi bajnokcsapat felett. A nagyváradiak különösen a második féldőben produkáltak szép játékokat. Az első gólt az AMTE éri el Auer révén tizenegyesből. A második féldőben Drescher Mór az első peroben ki-szöki és egyenlít. A másik két gólt Rónai rugja a 18., illetve a 24. peroben. Bíró Krüger.

Temesvár: Kinizsi-MTK 2:1 (0:1).
A szép, fair játékból a temesváriak kerültek ki győztesen. Az első gólt az MTK éri el a 4. peroben Csiga révén. A Kinizsi csak a második féldő 18. percében egyenlített Steiner révén. Rejnár balfedezet rugja a győztes gólt. Bíró Kovács (TAC).

Dicsőszentmártonban a Dacia ifj. 6:0 arányban verte a medgyesi ifjúsági csapatot. Féldő 3:0.

Puj: Pis II VSE Ifj.—Puj SC 8:0 (4:0) Pályaváto mérkőzés.

Fogarasz Inventus—Fogaraszana 3:1 (1:1).

Déva. A dévai MTK pályamegnyitó mérkőzésén fölényel 3:1-re verte a nagyenyedi NTK-t.

Tennisz

Az aradi országos tenniszverseny eredményei a következők:

Férfi egyes: 1. Dr. Lippu (Arad) 2. Káldori Andor (Temesvár) 3. Bukovinaky Péter (Lugos) és Máthé A. (Nagyvárad).

Női egyes: 1. S. éli Józsefné (Arad) 2. Obetkó Mihályné (Arad) 3. Lampe né Káldor Ella és dr. Fülöp Béláné (Temesvár).

Férfi páros: 1. Dr. Litsek Zoltán—Deutsch Jenő (Lugos). 2. Baró Bohus—Széll József (Arad) 3. Dr. Lippu (Arad)—Káldori (Temesvár) és Máthé—Fedi Andor (Nagyvárad).

Vegyes páros: 1. Káldori A.—Lampelné (Temesvár) 2. Dr. Lippu—Obetkóné (Arad). 3. Baró Bohus—Széllné és dr. Fülöp Béla és neje.

Női ifjúsági: 1. Fiedler Márta (Arad). 2. Bodnár Mariska (Arad).

Férfi ifjúsági: 1. Kovács (Temesvár)

Aradi handieap: 1. László Andor.

asztja a többi termelőt, akik aztán nehézségeket okoznak a buszaexport keresztülvitelére.

(x) Uj vámdíjak. Bukaresti jelentés szerint a koponti vángazgatóság a következő uj vámdíjakat állapította meg: 100 kgr. dió után 300 lei, 1 kgr. sonka 8 lei, 1 kgr. szalámi 20 lei és 1000 lei a vámja minden darab exportált bivalynak.

(x) Milyen áron veszi át Svájc a román lisztet. A Svájc-zámara szállító 15 ezer vagon gabona utolsó részleteit most továbbítja. A fennálló szerződés szerint a Svájc által fizetendő árakra vonatkozólag a következő rendelkezés érvényes: Svájc azt a legmagasabb világgiaoi árat fizeti, amelyet a külföldi piacon fizetnek a behajózó napját követő 15 napon belül. Ebből az összegből Svájcot 7 százalékos engedmény illeti meg.

Külföld

(x) Felemelték a jugoszláv kivitteli vámokat Beesi tudótónk jelenti: A beesi jugoszláv kereskedelmi képviselő információja alapján a jugoszláv kivitteli vámok bejelentett emelkedésének tényleges mértékéről a következő jellegzetes adatokat közölhetjük: Az aradás befejeztével a meginduló mezőgazdasági kivitteli kampany kísérőben államgazdasági szempontokból is szükségessé vált azoknak az elemiokkeknek erősebb megvámolása, amelyekből Jugoszláviának előreláthatóan nagyobb tömegkivitele lesz. A vámtételek közül a gabonavámot 30 dinárról 50 dinárra, a szőlővámját 10 dinárról 20-ra, a tojásé 200-300 ra, a libaszírt 200 ról 400 ra emeli a rendelet. Leglényesebb vámemelés az, amely a sertészsírnál mutatkozik. A sertészsír kivitteli váma 150 dinárról ennek az összegnek az ötszörösénél is magasabbra, 800 dinárra emelkedik. Az emeléseket államháztartási okokon kívül a valutaszámlálás céljai teszik szükségessé.

(x) Válságban a csehszlovákiai borkereskedelem. Beregszászról jelentik: Csehszlovákia borszükegletének kilenven százalékat Ruszinszkó déli része — Beregszász, Mussaly, Bona és Tszaujok — látja el. Az évi termést 200,000 hektoliterre lehet becsülni. Az utolsó években a bor ára 10-12 korona között váltakozott. A szőlő- és bortermés bizonyos gazdasági jólétet biztosított Ruszinszkó lakosai többségének. Az utóbbi évek szőlő- és boráráival aránylagosan haladt és szökent fel a szőlőmunkások bére, úgy, hogy ma egy szőlőmunkás Beregszász vidékén 50 korona napszámot kap. A tavalyi gazdasági krízis legsúlyosabban érintette a szőlő- és bortermelést. Míg a tavalyi szüretkor mustért 10-12 koronát fizettek, addig a már kiforrott bor ára rohamosan esni kezdett, úgy, hogy ma már alig 4-5 koronát adnak a legkiválóbb minőségű bort. Így érthető, hogy 100,000 hl bor hever részben eladatlan, részben zálogolva a pincékben és a termelők és borkereskedők, kik a folyó árat kalkulálva lekötötték magukat, a teljes gazdasági összeomlás előtt állanak. Ehhez még hozzájárul a dus szőlőtermésre való kiállítás és Csehszlovákia dus termő vidékének lakossága a legkétségbeesettebb helyzetben, tehetetlenül kiszolgáltatva a teljes gazdasági összeroppanásnak, néz a jövő elé.

שלום עליכם ל' פרי' שלום אש
Regények és drámák eredeti zargonban kaphatók a

„Safruth“

könyvkereskedésben, Cluj, Westelényi M. és Szép-utca sarok. 1 könyv ára 25-80 lei. 4319-1

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

MAGYAR SZÍNHÁZ

Heti műsor

Kedd: 5 órákor: Opiumálom. (Nagy látványosság. Tragikus filmvizió. Főszerepben: Werner Krauss. Olcsó helyárakkal) 7 órákor: Opiumálom. (Rendes helyárakkal.) Premier. 9 órákor: Kerti kabaré. (Berky Lili Gózon Gyula fölépésével.)

Szerda: 5 órákor: Aranytenger. (Fantasztikus filmregény. Olcsó helyárak.) 7 órákor: Aranytenger. (Rendes helyárakkal.) 9 órákor: Kerti kabaré. Végrendelet. Ott ki beszél? A nagybácsi. Szabadalmi iroda. (Berky Lili Gózon Gyula fölépésével.)

Csütörtök 5 órákor: Pestis florenceben. (Renaissancé dráma. Főszerepben Lya Mara. Olcsó helyárakkal.) 7 órákor: Pestis florenceben. (Rendes helyárakkal.) 9 órákor: Kerti kabaré. Végrendelet. Ott ki beszél? A nagybácsi. Szabadalmi iroda. (Berky Lili Gózon Gyula vendégtetéskével.)

A Szinkör mozgóban. Kedden az opiumálom tragikus filmvizió, monumentális filmlátványosság. Csodaszép fölvetések, szimpompás rendezés, imponáló tömegjelenetek, lüktető izgalmasága mese, művészi megjatszás és az egész eszelekményen átszűrt, választékos, finom erőtika adja a filmértékét. Szerdán fantasztikus kalandorregény. Az aranytenger Kay Hogg vakmerő küzdelme, egy elszánt bünszövetkezettel, a Pókokkal. Csütörtökön nagy történelmi látványosság, Pestis Florenceben. Péntek, szombat Beatrix társadalmi dráma, Lya Mara megrázó erejű alakításával. Vasárnap két elsőrangú vígjáték: Dajkák forradalma és Le a térfiakkal.

MOZGÓK MŰSORA:

Uránia mozgóban: Kedden monumentális Nordisk-száger! Higgyétek az Istent! vagy A barát búna. Megkapó filmszimbólum. Főszerepben - Ingeborg Spangfeldt Adam Poulsen és Aage Hertel. Szerdán kedves filmregény. Az apacsörd. Főszerepben: a népszerű Friedrich Zellinek. Csütörtök, péntek szenzációs bűnügyi történet, mely a hipnotizmus problémáival is foglalkozik. A 18. számú szék. Szombat, vasárnap végtelenül bájos Nordisk-film A koldusherceg, főszerepben: Clara Wieth és Adam Poulsen.

Egyetem mozgóban: Kedden a monumentális filmlátványosság, Az opiumálom, kerül bemutatásra. A titokzatos kina elevenedik meg a gyönyörködő nézők előtt, egy izgalmas történet keretében.

Felelős szerkesztő DR. MARTON ERKŐ
Kiadó: RADIMA nyomda és kiadóvállalat R.T.
Szerkesztőségi telefonszám 977.

Speciális hajfestő, női fodrász és manicule terem

Gallik és Fodor, Cluj
Calea Victoriei 2. (volt Rossuth: L.-U.)
Modern hajmunkák,
jutányos árak! 1284

Elcserélném

a városban levő két modern szobából és konyhából álló lakószobát nagyobb, kertes lakásra. Lehet a külső részekben, esetleg magasabb helyen is. Leveleket „Kölcsönös” jeligére az Uj Kelet kiadóhivatala továbbítja. Telefon 977 és 844.

Uj! Megnyilt Uj!

Clujon a Bolyai-utcában
ROSMANN MIHÁLY
szücsműhelye
ahol minden e szakmába vágó munkát legujabb divat szerint jutányosan és pontosan eszközöl.
1387

Central Buffet

Színház utca
az elite közönség találkozó helye

KÖZGAZDASÁG

Miért marad el ebben az évben a magyar lisztexport

A „Futura” felverte a lisztárakat, az exportőrök most nem vásárolhatják. A Gizella malom igazgatója a magyar malomipar válságáról

As Uj Kelet tudósítójától

Budapest, jul. 30. Ismeretes már az utóállamokban az a módszer, ahogyan a Futura annak az értékes privilegiumnak a birtokába jutott, amellyel a magyar mezőgazdák „a vállalat számára kedvező feltételek mellett” egymillió méstermésza búzát vásárolt, illetve aradás utáni szállításra lekötött. A Futura a gazdáknak foglalót adott, a vételiár végleges elszámolása pedig csak később, a termelési kampany befejeztével kialakuló évi átlagár alapján történnek meg.

A Futura megbízására a jogcímet eredetileg épen az a óél szolgáltatta, hogy a hatóságilag ellátandó népréteges lisztüzükségletét kell előre biztosítani. Ezzel szemben a Futura kezébe ismeretében az a helyzet alakult ki, hogy a gabona kínálata ugyszólván minimális. Ez az alakulás természetesen a malmok üzleti érdekeit is erősen sértette, amelyek most az ellátási krízis kiélesedését a Futura ügyletet okolják.

A Gizella-gömalom vezérigazgatója, Katona Zsigmond a helyzetet a következőképp jellemzi:

— A kormányrendelet a nullás-liszt kivittelt a következő feltételekhez köti: Minden malom, minden kereskedő és minden termelő az általa rendelkezésre bocsátott buzamennyiség minden másszája után három méstermésza nulláslisztet exportálhat továbbiakig.

Ez a kormányrendelet a termelők, a malmok és a kereskedők meghallgatásával jött létre és alkalmazása kétségkivül jól oldotta volna meg a kivitteli problémáját, ha közben a busaar oly magasságba nem emelkedett volna, amely valósággal kizárja azt, hogy az exportőr belföldi búzát vásároljon. A busaárnak ez a káros, a kivittelt is meggátló emelkedése elsősorban a Futurának a termelőkkel kötött szerződésai a vétkekek.

— A Futura a hauss-klauszával kötötte a szerződéseket, ezzel a spekulációt szilárd bázisra helyezte, amelyből aztán vigan szöktek magasba a gabo-

naarak. Ha ez a végzetes emelkedés később nem jön, a magyar malmok közel hárommillió mássa nulláslisztet termelhetek volna, amiből a kormányrendelet értelmében legalább 600.000, de a valószínűség szerint 900.000 mássát vihettünk volna ki Ausztriába és Cseh szlovákiaiba. Ilyen körülmények között azonban ez idén nem jelenhetünk meg a külföldi piacon, ami kétségkivül a jövőre is súlyos térvészteséget okoz a konkurrens államok és főleg Románia exportőrjeivel szemben.

Belföld

(x) „Miért pang a román szeszipar” címen az Uj Kelet vasárnapi számában közgazdasági rovatunk vezetőhelyén hosszabb cikket közöltünk. Az érdekes cikk írója nem Halász Ferenc szeszgyáros, mint azt tévesen közöltük, hanem Halász Ignác szeszgyáros.

(x) Ujabb bonyodalom a bonkonvertálás körül. Bukarestből táviratozzák: A „Lupta” jelentése szerint a kormány és az angol konzorcium között nézeteltérés támadt a kincstári bonokra vonatkozó szerződés körül. Az angolok konstatálták, hogy a parlament által megszavazott javaslatból kimaradt egy fontos szakasz: a dollárkölesőről, ami a konzorciumnak — bizonyos körülmények között — 20 millió lei kárt okozhat. A konzorcium követeli, hogy a hiányt vagy parlamenti uton pótolják, vagy más megfelelő módon biztosítsák a megállapodás szerinti jogokat. Egyelőre ebben a kérdésben nincs végleges megoldás, állítólag dekrétumvénnyel fogják rendezni az újabb bonyodalmat.

(x) Rekvirálnak búzát. Az új természetrendeletből kifolyólag máris súlyos konfliktus merült fel a kormány és a termelők között. A rendeletben megállapított vagononkénti 30 ezer leiert ugyanis a legtöbb termelő és raktáros nem hajlandó átadni búzáját az államnak. A kormány tehát retorzióval élt és — bukaresti távirat szerint — elrendelte, hogy ezektől a termelőktől a búzát rekvirálják el, még pedig 25 ezer leiert vagonját. A kormány mindenesetre erőlyesnek mutatkozott az első konfliktus alkalmával, attól lehet azonban tartani, hogy a retorzió tulerős, mert elri-

Megnyilt a FRENKEL-áruraktár Strada Aprinjoarelor (volt Gyufagyár-utca) 13. szám.
Legelőnyösebb feltételek, legmagasabb lombardok. Ritűnő száraz helyiségek, pincék nagy befogadóképességgel. Vasuti vágány. Telefon 401298.

Valutapiac augusztus 1-én

TÖZSDÉK	Lei	osch kor.	márka	fran. frank	svájci frank	lira	osztr. kor.	magy. kor.	font sterl.	dinár	leva	lengy. marka	dollár	holl. forint	török font	svéd kor.
Bukarest valuta deviza		365	2750	1225	31	725	50	1075	605			295	151			
Bécs valuta deviza		350	24	1235	30	700	43	9				154				
Prága valuta deviza																
Berlin valuta deviza																
Zürich valuta deviza		1210	81			2402	14	30		16050		52475				
Paris valuta deviza																
Budapest valuta deviza																

Füüdőszezonra
 füüdöttrikóit, lepedőit, törülkőzőit, frottirangag szük-ségeiteit előnyösen beszerezheti

Heller, Weisz és Molnár
 divatáruházában (Cluj, Wesselényi-u. 6.)
 Gyermektrikó és zokniból nagy választék békebeli minőségben.
 1334

MŰVÉSZET
SZÍNHÁZ
 asor
 álom. (Nagy látvá-filmvizió. Főszerep-uss. Olcsó helyárak piunslom (Rendes-ier. 9 órákor: Kerti i Gózon Gyula föl-
 tenger. (Fantasztikus helyárak.) 7 órákor: ndos helyárakkal abaré. Végrendelet. agybácsi. Szabadalm. Gózon Gyula föllépé.
 Pestis florenben. a Főszerepben Lya yárakkal.) 7 órákor: Rendes helyárakkal.) abaré. Végrendelet. agybácsi. Szabadalmi Gózon Gyula vendég-

n. Kedden az opium-
 monumentális film-
 p fölvételek, szín-
 náló tömegjelenetek,
 nese, művészi meg-
 lekeményen átszőt,
 ka adja e filmértéket
 kalandorregény. Az
 vakmerő küzdelme,
 kezettel, a Pókok-kal
 énelmi látványosság,
 ek, szombat Beatriz
 Mara megrázó erejü
 ét elsőrangú vigjáték:
 Le a férfiakkal.

MŰSORA:
 Kedden monumen-
 igyjétek az Istent f
 kkapó filmszimbolum
 rg Spangfeldt Adam
 el. Szerdán kedves
 ord. Főszerepben: a
 nik. Csütörtök, péntek
 énet, mely a hipno-
 s foglalkozik, A 12.
 vasárnap végtelentől
 koldushercegnő, 15-
 eth és Adam Poulsea.
 : Kedden a monu-
 ág. Az opiumálom,
 itoktatoks kina ele-
 rkdő nézők előtt, egy
 ében.

Zsák HAVAS DEZSO
Zsineg Timisoara
 1874
Ponyva

hajfestő, rász és re terem
Fodor, Cluj
 elt Hosszút: L.-u.)
 nkák,
 1284

m a városban
 levő két
 és konyhából
 nagyobb, kertes
 külső részeken,
 helyen is. Le-
 s" jeligére az
 ivatala továbbit.
 7 és 844.

nyilt Uj!
lyai-utóban
MIHÁLY
 űhelye
 szakmába vágó
 divat szerint ju-
 ntosan eszközöl.

Buffet
 a utfa
 g találkozó helye
 szám.
 Telefon 401290.

Zephier ingblousok
 Vaszon öltönyök
 Tennisz nadrágok 1330
Neumann M.
 cégnél, Cluj, Piata Unirii No. 14. Főtér

שלום Szalámít postán
 utánvét mellett pontosan szállít 1344
Winkler Mór & Co szalámigyára
 Cluj, Piata Mihail Viteazul (Szé-
 chenyi-tér 39. Telefon 12-90.
 Árjegyzék és מכתב kívánatra ingyen.

Zsák HAVAS DEZSO
Zsineg Timisoara
 1874
Ponyva

ATUTALASOKAT
 a külföld bármely részébe
 legszolidabban eszközöl a
Forgalmi Bank Rt.
 Cluj, az Urania palotával szem-
 ben. Idegen pénznemek vétele és
 eladása, folyó számlák, lombard-
 kölcsönök, betétek naptól-napig
 a legmagasabban kamatoztatnak.
Telefon 1-69 és 7-25.

NYUGÁGYAK
 Weisz Kálmán, Oradea-Mare, Nagypiac-tér 10. Telefon 905.
 kívánatra egyes drbként is bár-
 hova gyári áron szállíttatnak
 kartámlával, lábrésszel prima
 vászonnal 250.—, vászon nél-
 kül 150.— lei ellenében 0000

Befőttes UVE hitelesített palac-
Uborkás VE kok és poharak,
Tábla G függő és fali
lámpák
 raktárról azonnal megrendelhetők
Ausländer Testvérek
 Cluj-Kolozsvár, Piata M. Viteazul
 (v. Széchenyi-tér) 39. Telef. 9-54.
En-gros! En-detail!

ELSŐ ERDÉLYRÉSZI ÉKSZERÁRU GYÁR
 CLUJ, Str. Xenophon (v. Szappan-u.)
 Telefon interurban 2-13.
 Sörgőnyim: JUVARE Cluj.
 Ékszerárugyár és nagykereskedés.
Vesz:
 legmagasabb árban min-
 dennemü arany és ezüstöt.
Gyárt és elad:
 mindennemü ékszerárakat.
Vállal:
 mindennemü briliáns munkákat,
 javításokat és alakításokat.
Vésnöki műterem.
 Fogászati arany és forrasztó.
 Arany és ezüst hu-
 zalok és lemezek.
Csak viszonteladók részére!

Bőrlábszárvédő
 elsőrendü anyagból fekete, barna és
 sárga színben 1286
Krébs János szijgyártó
 Cluj, Calea Regele Ferdinand 77.
 Kereskedőknek árkedvezmény!

Cukorkás üvegek érkeztek
 1277
Lusztig és Nussbächer
 cukorka és csokoládé raktárába
 Cal. Regele Ferdinand 31.

Agyag és Vegyipar Rt. Szatmár
 Gyárt: bőrenyvet, csontenyvet,
 csontszirt, mű trágát,
 szappant, kocsikenőcsőt,
 gépszirt, téglát stb.
 Vesz: csontot, száraz és vizes
 húslejt, nyers és olvaszt-
 tott fagyut.

Kepes Elek orvosi kötszerész
 Oradea-Mare, Sas-passage
 Ajánlja saját készítményű sérvkötőit, haskötőit stb.
 Női és férfi övszerek nagyraktára 00000

Kereskedők és viszontelárusítók figyelmébe!
 2 vagon olasz cerna érkezett, garantált 400 yardos la. márkák.
 Szállítunk legolcsóbb napi árban postal szétküldéssel.
Gutfried és Herskovits
 Oradea-Mare, Piata Unirii 12. — Telefon 211.

Bankgyakorlattal bíró, ügyes, mérlegképes
könyvelő egy nagyszabeni bankhoz jó fizetéssel
 kerestetik. Ajánlatok „Jövő” jeligével Sámuel Kappel
 Handels u. Anoncenagentur (kereskedelmi és
 hirdetés iroda) Sibiu-Hermannstadt,
 Wintergasse 7. kértnek. 4285-1

MODERN ÜVEGCSISZOLDA ÉS TÜKÖRÁRUGYÁR
PÉCHY és TÁRSA
 Oradea-Mare (Nagyvárad) Strada Saguna
 (Kapucinus-u.) 20. 0000000000000000 1381
 készíti a legszebb tükröket
 és butorüvegeket minden
 méretben és mennyiségben
Ujrafoncsorozás!
Kérjen árajánlatot!

Sörkedvelők kedvenc itala a fölülmulhatatlan minőségü
 1976
világos Monostori-Sör
 és a
barna Apát-Sör
 különlegesség
Kapható mindenütt!

SCHÖNBERGER, SPITZ & Co
 kötött, szövött, rövid és norinbergi árak nagykereskedése
 Oradea-Mare—Nagyvárad, Nagypiac-tér

GRÜNWALD-ÜVEGCSISZOLDA ÉS TÜKÖRÁRUGYÁR
 ÉPÜLETÜVEGEZÉSI VÁLLALAT
 ORADEA-MARE, STR. GERLICZY 16
 Tükrök és butorüvegek minden
 méret és modell szerint készülnek
 Tükröveg megérkezett!
 Ujrafoncsorozás I I I I
 Finn-tükrök raktára I I I I

